БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 257 (488)
27 ДЕКАБРЬ СЕШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси (1-нчи бет).
СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ (1-нчи бет).
СССР Парламент группасининг йиғилиши (1-нчи бет).
ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **В. Муҳамедов.** — Жамоат чорвачилигини ривожлантириш — муҳим вазифа. **В. Харичкин.** — Машғулотлар юқори савияда ўтказилмоқда (2-нчи бет).
Ҳ. Нуруллаев. — Ватанимиз революцион тарихида шонли саҳифа (2-нчи бет).
Барча колхоз ва совхозларда шудгор қилиш графигини тўла ва ошириб бажариш учун курашайлик! (3-нчи бет).
ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ: **А. Аброров.** — Уйғуннинг «Танланган асарлари» (3-нчи бет).
Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев совға қилган совет самолёти Ҳиндистон Бош Министрига топширилди (4-нчи бет).
Хитой Халқ Республикаси блан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланди (4-нчи бет).
Умумҳиндистон тинчлик кенгашининг махсус сессияси (4-нчи бет).
Руминия ишчи партиясининг II с'езди (4-нчи бет).

Олий ўқув юртларида мутахассислар тайёрлашни яхшилайлик

Бизнинг олий ўқув юртларимиз халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча соҳалари учун кўплаб ёш мутахассис кадрлар етиштирмоқда. Партия ва ҳукуматимиз олий та'лимни ривожлантириш ва мутахассис кадрлар тайёрлаш ишини янада яхшилаш учун барча имкониятларни яратиб бермоқдалар.

Ҳозирги вақтда биргина Тошкент шаҳрида 16 олий ўқув юрти, шунингдек олий ўқув юртларининг 14 сиртқи ва кечки бўлимлари ишлаб турипти. Уларда 31 минг студент та'лим олмоқда. Сўнгги беш йил ичида студентлар сони 8 минг кишига кўпайди. 1955 йилда шаҳардаги олий ўқув юртлари беш мингга яқин мутахассис тайёрлаб чиқардилар.

Шаҳар олий ўқув юртлари КПСС марказий комитети Пленумларининг қарорларига амал қилиб, кейинги вақтларда ёш мутахассис кадрлар тайёрлашни яхшилашга қаратилган бирқатор муҳим тадбирларни амалга оширдилар, кўпгина олий ўқув юртларида ўқитиш сифати ва методикаси яхшиланди, лекция ва семинар машғулотларининг ғоявий-назарий савиясини оширишга эришилди, фан кабинетлари ва лабораториялар янги асбоб-ускуналар ва ўқув қуроллари блан бойитилди.

Мутахассислар тайёрлаш сифатини яхшилашда олий ўқув юртларининг ишлабчиқариш блан ижодий ҳамкорликда иш олиб боришлари муҳим роль ўйнади. Бу соҳада Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти Каганович номли завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари блан ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлаб, электр установкалари қувватидан фойдаланиш коэффициентини анча оширишга эришдилар. Бу, кўплаб электр энергиясини иқтисод қилиш имкониятини берди. Қишлоқ хўжалик институтининг илмий коллективи ва студентлари ҳам ишлабчиқариш блан яқиндан ҳамкорликда иш олиб бориб, пахта ва картошкани квадрат-уялаб экиш усулини жорий қилиш юзасидан қимматли тавсиялар тақдим этдилар.

Броқ, шуни э'тироф қилиш кераккки, шаҳар олий ўқув юртларининг ёш мутахассислар тайёрлаш соҳасидаги фаолиятида ҳали жиддий камчилик ва нуқсонлар бор. Ма'лумки, мутахассис кадрлар тайёрлашнинг сифати аввало ўқитишнинг савиясига боғлиқ. Лекин, олий ўқув юртларимизда ҳали ҳам шундай ўқитувчилар борки, улар ўз ишларининг натижалари учун жавобгарликни ҳис этмайдилар, машғулотларга пухта тайёрланмайдилар. Натижада лекцияларни юзаки, абстракт характерда ўқийдилар, семинар ва амалий машғулотларни паст савияда ўтказадилар, уларни коммунистик қурилишнинг практикаси блан боғламайдилар.

Семинар, лаборатория ва практик машғулотлар студентлар олаётган билимларни мустаҳкамлайди ва чуқурлаштиради ҳамда уларга программа материали устида мустақил ижодий иш олиб боришни ўргатади. Броқ, айрим олий ўқув юртларида бу масалага расмиятчилик блан қаралмоқда. Фармацевтика институти марксизм-ленинизм асослари кафедрасининг ўқитувчиси ўртоқ Гринько «Коммунистик партия манифести» китоби юзасидан ўтказилган семинар машғулотига яхши тайёрланмасдан келган. Бунинг натижасида у 4 соатлик вақт ичида материалнинг учдан бир қисминигина ўтаолган ва семинарда асосан ўзи гапириб, студентлар материални муҳокама қилишга деярли қатнашмаганлар.

Тўқимачилик, четтиллар, фармацевтика, молия-иқтисод институтларининг директорлари ва уларнинг илмий ишлар бўйича ўринбосарлари лекция ва семинар машғулотларида камдан-кам бўладилар, кафедраларнинг ишини контроль қилиб турмайдилар. В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетида эса лекцияларнинг стенограммалари кенг ва ижодий тарзда муҳокама қилинмайди. Университет биология факультетида ўтган бир йил мобайнида бирорта ҳам лекциянинг стенограммаси олинмаган ва муҳокама қилинмаган.

Кўпгина олий ўқув юртларида студентларнинг ишлабчиқариш практикаси қониқарсиз ўтказилмоқда. Бу нарса олий ўқув юртларини тамомлаб чиқаётган ёш мутахассисларнинг ўз касбларини мукаммал эгаллашларига ёмон та'сир қилмоқда ва уларнинг мустақил иш шароитида катта қийинчиликларни туғдирмоқда. Шунинг учун ҳам ишлабчиқариш блан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатиш, студентларнинг саноат корхоналари, темир йўл транспорти, қурилиш об'ектлари ва қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришларида практик машғулотларини системали равишда ўтказиб туриш муҳим аҳамиятга эгадир.

Илмий-текшириш ишларининг орқада қолаётганлиги орқасида шаҳар олий ўқув юртлари ходимлари орасида илмий даража ва унвонга эга бўлганлар фақат 38,4 процентни ташкил этади. Фан докторлари эса жуда кам. Бирқанча кафедраларда илмий тадқиқот ишлари плани йилдан-йилга бажарилмасдан келмоқда. Республикада илмий фикр штаби бўлган Фанлар академияси муҳим илмий проблемаларни ҳал этишда олий ўқув юртларига жуда кам ёрдам бермоқда. Аспирантуралар орқали илмий кадрлар тайёрлаш ишида ҳали ҳам катта камчиликлар бор. Масалан, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти аспирантурасига қабул қилинган 14 аспирантдан кейинги беш йил ичида фақат икки киши белгиланган муддатда диссертация ёқлаган. Институт ходимлари илмий ишлар блан кам шуғулланмоқдалар. Бу ўқув юрти ташкил топгандан буён бирорта илмий монографик тадқиқот э'лон қилмаганлиги катта камчиликдир.

Ёш мутахассислар тайёрлаш ишидаги камчиликларнинг рўй беришига олий ўқув юртларида тарбиявий ишларнинг бўш қўйилганлиги ҳам сабаб бўлмоқда. Натижада ба'зибир студентлар қолоқ унсурларнинг та'сирига берилиб, ўқув интизомини бузмоқдалар, ахлоқсизлик қилмоқдалар. Партия ва комсомол ташкилотлари эса бу масала блан етарли равишда шуғулланмаётирлар, улар умумий тадбирларга берилиб кетиб, интизомсизлик қилган айрим студентлар тўғрисида жамоатчилик фикрини туғдирмаётирлар.

Студент-ёшларни тарбиялаш иши бутун ўқув процессида амалга оширилиши керак. Ўқитувчилар, айниқса ижтимоий фанлар ўқитувчилари лекция ўқиш ва семинар машғулотлари ўтказиш блангина чекланиб қолмай, студентларда юксак ма'навий хислатларни шакллантириш учун марксизм-ленинизм назариясининг та'сир ўтказучи тарбиявий кучидан фойдаланишлари лозим.

Мутахассислар тайёрлашни тинмай такомиллаштириш, олий ўқув юртларини тамомлаб чиқаётган ёшларнинг ўз касбларини мукаммал эгаллаб олишлари блан бирга, уларни идеологик жиҳатдан етарли даражада чиниқтириш — олий ўқув юрти ходимларининг шарафли бурчидир. Бу вазифани муваффақиятли бажариш аввало ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини оширишни, уни коммунистик қурилишнинг амалий вазифалари блан боғлаб олиб боришни талаб қилади. Институт дирекциялари ва партия ташкилотлари кафедраларнинг ишларини доимий контроль қилиб туришлари, лекция ва семинар машғулотларининг стенограммаларини тез-тез муҳокамага қўйишлари, кенг миқ'ёсда фикр олишиш, ўқитувчилар орасида танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш учун зарур шароитларни вужудга келтиришлари керак.

Олий ўқув юртлари дирекциялари, партия ташкилотлари ва ўқитувчилар коллективининг асосий э'тибори фан ва техникани тинмай ривожлантириш, халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган илмий-текшириш ишларини кучайтириш ва унинг тематикасини кенгайтириш ҳамда студент-ёшларни келажак практик ишларга пухта тайёрлашга қаратилиши лозим.

Маҳаллий партия ташкилотлари коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида муваффақиятли ишлайоладиган, назарий жиҳатдан етук ва практик тайёргарликка эга бўлган ёш мутахассислар тайёрлаш ишини янги вазифалар даражасига кўтариш учун олий ўқув юртларига конкрет ва оператив раҳбарлик қилишлари керак.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«Советская культура» газетасининг бош редактори ўртоқ Н. Н. Даниловни Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотлаш тўғрисида

«Советская культура» газетасининг бош редактори ўртоқ Н. Н. Данилов туғилган кунининг эллик йиллиги муносабати блан ва унинг совет матбуотидаги самарали ишларини тақдирлаб, ўртоқ Николай Николаевич **Данилов Меҳнат Қизил Байроқ** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1955 йил 24 декабрь.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 26 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Ўртасарой	—	110,28	Юқоричирчиқ	—	103,66
Гулистон	—	108,67	Бекобод	0,05	102,74
Ховос	—	108,62	Пискент	—	102,61
Оржоникидзе	—	107,82	Бўка	0,01	101,56
Октябрь	0,10	106,72	Ўртачирчиқ	0,02	100,57
Оҳангарон	—	106,47	Чиноз	0,01	100,43
Калинин	—	105,68	Верхне-волинск	—	100,39
Мирзачўл	0,01	104,67	Оққўрғон	0,05	98,81
Янгийўл	0,01	104,57	Қуйичирчиқ	—	93,94
Сирдар'ё	—	103,78	Боёвут	0,02	86,97

СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси

26 декабрьда Москвада СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси очилди.

Мажлис бошланмасдан анча элдин Катта Кремль саройи депутатлар ва жуда кўп меҳмонлар — саноат ва қишлоқ хўжалик новаторлари, партия ва совет ходимлари, маданият арбоблари блан лиқ тўлди. Четэл давлатларининг Москвадаги дипломатик вакилликларининг бошлиқлари, совет ва четэл журналистлари мажлис залида ҳозир бўлдилар.

Президиум ложаларида — СССР министрлари ва СССР Олий Совети Президиумининг а'золари ўтирибди.

Эрталаб соат 10. Иттифоқ Советининг Раиси **А. П. Волков**, Миллатлар Советининг Раиси **В. Т. Лацис**, палаталар раисларининг ўринбосарлари **А. А. Лебедев, В. П. Мжаванадзе, З. С. Омарова, Н. Е. Авхимович, П. Т. Комаров, М. Султонова, П. Г. Тичина** раис столи ёнига келиб ўз жойларига ўтирадилар. Ҳукумат ложаларида — **Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, П. К. Пономаренко, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов** ўртоқлар жой оладилар. Депутатлар ва меҳмонлар Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларини ўринларидан туриб гулдурос қарсаклар блан табриклайдилар.

Иттифоқ Совети Раиси **А. П. Волков** СССР Олий Советининг тўртинчи сессиясини очиқ деб э'лон қилади. У, СССР Олий Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган Сейм маршали Ян Дембовский бошчилигида Польша Халқ Республикасининг парламент делегацияси ва Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси Муҳаммад Саид бошчилигида Эрон парламент делегацияси залда ўтирганлигини хабар қилади.

Сўнгра сессия кун тартибини бир овоздан тасдиқлайди. Қуйидаги масалалар муҳокама қилинади:

1. СССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши ҳақида.
2. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.
3. СССР Олий Совети блан четэл давлатларининг парламентлари ўртасида делегациялар айирбошлаш тўғрисида.
4. Совет ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган сафари тўғрисида доклад.

СССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши ҳақида доклад қилмоқ учун СССР Молия министри депутат **А. Г. Зверевга** сўз берилади.

— Мамлакатимиз 1955 йилни янги жиддий муваффақиятлар блан тамомламоқда, — дейди докладчи. — Саноат ишлабчиқариши плани ошириб бажарилади, дастлабки ма'лумотларга қараганда, саноат маҳсулотининг ҳажми 1954 йилдагига нисбатан 12 процент кўпаяди ва бешйиллик планда кўзда тутилган ишлабчиқариш даражасидан анча ошиб кетади. Бу йил бутун халқ хўжалигини ривожлантиришнинг мустаҳкам асоси бўлган оғир саноат янада юксалди. Шу блан бир вақтда кенг исте'мол буюмлари ишлаб чиқариш ортди, меҳнат унумдорлиги ошди ва маҳсулот таннархи камайди.

Депутат А. Г. Зверев уқтириб айтдики, партия Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари асосида мамлакатда янги техникани яна ҳам кенг жорий қилиш ва ишлабчиқаришни ташкил қилишни яхшилаш йўли блан саноатни янада ривожлантириш соҳасида катта ишлар авж олдириб юборилди. Социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан қабул қилинган программани бажаришда дастлабки ижобий натижалар қўлга киргизилди. Фақат кейинги икки йилнинг ўзидагина экин майдонлари 28 миллион гектар, ёки 17,9 процент кўпайтирилди. Экин майдонлари асосан қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига кўпайтирилди, бу ерлардан асосан буғдой ва бошқа муҳим озуқа экинларини экиш учун фойдаланилмоқда. Маккажўхори сингари қимматли экин экилган майдон бу йил 1954 йилдагига нисбатан тўрт баравардан зиёдроқ кўпайди. Бирқанча районларда об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлигига қарамай, умуман бутун мамлакатда бу йил дон экинларидан ўтган йилдагига қараганда анча кўп ҳосил олинди. Чорва молларининг сони кўпайди ва уларнинг маҳсулдорлиги ошди, қанд лавлаги, зиғир пояси, мойли экинларнинг уруғларини, сабзавот, сут, жун етиштириш кўпайтирилди. Қишлоқ хўжалигининг техника базаси анча мустаҳкамланди. 1954—1955 йилларда мамлакатда асосан янги ерлар ўзлаштирилаётган районларда яна 560 та совхоз ташкил этилди, совхозларнинг маҳсулоти кўпайди.

Ўтган йилларда бўлгани сингари 1955 йилда ҳам миллий даромад ошди, бу эса аҳолининг моддий фаровонлигини оширишга, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларига катта-катта капитал маблағлар сарфлашга, резервларни кўпайтиришга имкон берди.

Депутат А. Г. Зверев сўнгра айтдики, ишлабчиқариш ва товар обороти ўсганлиги сабабли мамлакатнинг молия ресурслари кўпайди, мамлакатнинг Давлат бюджети ва халқ хўжалигига бериладиган кредитлар ошди. СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети даромадлар харажатлардан 4 миллиард 700 миллион сўм ошган ҳолда бажарилди. 1955 йилда Давлат бюджетининг даромадлар бўйича 561 миллиард 500 миллион сўм миқдорида, ёки 100,2 процент бажарилиши ва харажатлар бўйича 537 миллиард 800 миллион сўм миқдорида, ёки 100,9 процент бажарилиши кутилмоқда. Бюджет маблағларининг асосий қисми саноатни, қишлоқ хўжалигини, транспортни янада ривожлантириш учун, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш учун сарфланди. Бу эса кенгайтирилган социалистик такрор ишлабчиқаришни тез сур'атлар блан олиб боришга ва халқ фаровонлигини оширишга ёрдам берди.

1955 йилда бирқанча катта саноат корхоналари, шу жумладан Череповец металлургия заводи, Кривой Рогдаги кончилик-бойитиш комбинати, Омскдаги нефтьни қайтадан ишлаш заводи ишлаб турган корхоналар қаторига қўшилди. Бу йил Горький, Каховка, Нарва, Княжегубская гидроэлектростанциялари ва бошқа гидроэлектростанциялар ишга туширилди. Куйбишев гидроэлектростанциясининг дастлабки икки агрегати яқин вақт ичида ишга тушади. Ангара дар'ёсида жаҳонда энг катта Братск гидроэлектростанцияси қурилабошлади. Атом энергияси блан ишлаётган ва 5000 киловатт қувватга эга бўлган электростанция блан бир қаторда 50 ва 100 минг киловатт электр қуввати берадиган атом электростанцияларини қуриш ишлари олиб борилмоқда.

Партия ва СССР Ҳукумати оғир индустрияни ҳартомонлама ривожлантириш блан бирга, кенг исте'мол товарлари ишлаб чиқарувчи саноатни ривожлантиришга ҳам катта э'тибор бермоқда. Бу йил янги ипгазлама комбинатлари, жумладан Камишин, Херсон, 2-нчи Барнаул комбинатлари, Минскдаги камволь комбинати, мойэкстракцион заводлари, кўпгина қанд заводлари ва бошқа корхоналар ишга туширилди. Енгил саноатнинг ва озиқ-овқат саноатининг ишлаб турган корхоналари кенгайтирилмоқда ва янги техника блан та'минланмоқда. Янги уй-жой бинолари қуришга ва аҳолининг маданий-маиший талабларини қондиришга катта э'тибор берилди. 1955 йилда ҳаммаси бўлиб 35 миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой бинолари қурилди ва ишга туширилди. Бундан ташқари, қишлоқ жойларида колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси учун 500 мингта уй қуриб берилди.

Бу йил В. И. Ленин номидаги Ленинград метрополитенининг биринчи навбатдаги қисми ишга туширилди, шаҳарларни газификациялаш, телевизион марказлар қуриш соҳасида анча ишлар қилинди, мактаблар, болалар муассасалари, поликлиникалар, касалхоналар қурилиши янада кенгайтирилди. 1955 йилда бюджетдан маорифга, фанга, соғлиқни сақлашга, пенсиялар тўлашга ва социал страхованиега 147 миллиард сўм, я'ни 1940 йилдагига нисбатан 3,6 баравар кўп маблағ сарфланди.

Партия ва ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, — деди докладчи, — 1956 йилги халқ хўжалик планида саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқаришни янада ошириш, уй-жой ва маданий-маиший қурилишни янада кўпайтириш кўзда тутилмоқда. СССРнинг 1956 йилги Давлат бюджетининг проекти СССР Олий Советининг тасдиқига даромадлар бўйича 591 миллиард 900 миллион сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 568 миллиард 800 миллион сўм миқдорида, я'ни даромадларни харажатлардан 23 миллиард 100 миллион сўм оширган ҳолда тақдим қилинмоқда.

Келгуси йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бу йилгига нисбатан 10,5 процент кўпайиши лозим, шу жумладан, ишлабчиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 11 процент ва исте'мол буюмларини ишлаб чиқариш 9,6 процент кўпайтирилиши лозим. Техника тараққиётини кучайтириш, ишлабчиқаришнинг ташкил қилинишини яхшилаш ва шу асосда меҳнат унумдорлигини ошириш бу топшириқларнинг бажарилиши учун ҳал қилувчи шартдир.

Халқ хўжалигини маблағ блан та'минламоқ учун 237 миллиард 200 миллион сўм, я'ни 1955 йилга тасдиқланган маблағга нисбатан 20 миллиард сўм кўп маблағ ажратиш мўлжалланган. Бундан ташқари, шу мақсадлар учун корхоналарнинг маблағлари ҳисобидан 109 миллиард 700 миллион сўм сарфланади.

Оғир саноатни ривожлантиришга катта маблағлар сарфланиши иш унуми юқори бўлган ва анча тежамли бўлган янги машиналар ҳамда ускуналар чиқаришни ва буларни халқ хўжалигига жорий қилишни анча кенгайтиришга имкон беради, халқ хўжалигининг эҳтиёжларини хомаш'ё, материаллар ва ёқилғининг энг муҳим турлари блан та'минлайди. Саноатнинг турли тармоқлари, қишлоқ хўжалиги, транспорт учун янада мукаммалроқ ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилади, халқ исте'мол қиладиган буюмлар ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Қишлоқ хўжалигининг эҳтиёжларига ва аввало қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаш даражасини оширишга, совхоз ишлабчиқаришини янада ривожлантиришга 56 миллиард 600 миллион сўм сарфланади.

Капитал қурилишга катта маблағлар сарфланади. 1956 йилда сарфланадиган капитал маблағлар халқ хўжалик планида 160 миллиард 800 миллион сўм ҳажмида белгиланди. Депутат Зверев Коммунистик партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан мамлакатда қурилиш ишларини яхшилашга қаратилган қарорлар қабул қилинганлигини ва бу қарорларнинг катта аҳамияти борлигини та'кидлаб, ба'зи қурилиш ташкилотлари ва жумладан, кўмир саноати корхоналарини қуриш ва транспорт қурилиша министрликлари янги корхоналарни ишга тушириш соҳасида тасдиқланган планларнинг бажарилишини, шунингдек қурилишнинг қимматини камайтириш топшириқларининг бажарилишини ҳали ҳам та'минламаётганликларини кўрсатучи фактларни айтиб берди. Материал ва молия ресурсларини кўпсонли қурилишларга сочиб юбориш фактлари содир бўлмоқда. Бу эса, қурилиш муддатларини узайтириб юбормоқда, битмай қолган қурилишлар ҳажмини кўпайтириб юбормоқда. Қишлоқ хўжалигида капитал маблағлардан фойдаланишда катта камчиликлар бор.

Сўнгра докладчи маданиятни, фанни ривожлантиришга, аҳоли соғлиғини сақлашга, социал страхованиега ва меҳнаткашларнинг социал та'минот ишларига маблағлар ажратилиши тўғрисида гапиради. Шу мақсадлар учун 1956 йилда Давлат бюджетидан 161 миллиард 200 миллион сўм, я'ни бу йилгига қараганда 14,5 миллиард сўм кўп маблағ ажратилади.

Мамлакат мудофааси учун қилинадиган харажатлар СССР Олий Совети томонидан 1955 йил учун тасдиқланган 112 миллиард 100 миллион сўм ўрнига 1956 йилги Бюджетда 102 миллиард 500 миллион сўм миқдорида белгиланди. Ҳарбий харажатларнинг камайтирилганлиги шуни кўрсатадики, Совет Иттифоқи халқаро кескинликни юмшатиш, тинчликни ва халқаро хавфсизликни та'минлаш тўғрисида сўзда эмас, балки амалда ғамхўрлик қилмоқда.

Депутат Зверев иттифоқчи республикаларнинг экономикасини ва маданиятини ривожлантириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан белгиланган тадбирларни амалга оширишни зарур маблағлар блан та'минлайдиган иттифоқчи республикалар бюджетлари тўғрисида гапиради. Барча республикалар хўжалиги ва маданиятининг тез ўсиб бораётганлиги мамлакатимиз халқларининг улуғ бузилмас дўстлигини кўрсатучи ёрқин далилдир. Мамлакатимиз халқларининг бу улуғ дўстлиги Совет давлатининг кучи ва қувватини та'минловчи асосий манба'ларнинг биридир. Молия министри республикаларнинг хўжаликларини анча кенгайтириш тадбирлари тўғрисида, давлат йўли блан планлаштириш ва молиявий та'минлаш соҳасидаги ўзгаришлар тўғрисида гапириб берди. Бу ўзгаришлар хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини анча оперативроқ ҳал қилиш учун кенг имкониятлар очади ҳамда республикаларда бўлган ички резервларни топиб, улардан яхшироқ фойдаланиш соҳасида катта ташаббус кўрсатишга ёрдам беради.

Докладда корхоналарнинг молиявий-хўжалик фаолияти устидан министрликлар, жамғармалар ва молия органларининг контрольлик қилиши масалаларига катта э'тибор берилди. Маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқлар бу йил ўтган йилдагига қараганда яхшироқ бажарилмоқда, жамғармалар тўплаш плани муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Броқ, зарар кўраётган корхоналар ҳали ҳам бор. Балиқчилик ва кўмир саноати министрликларининг корхоналари, шунингдек Рангли металлургия министрлиги корхоналари фойда бериш планини йилнинг биринчи ярмида бажармадилар. Ўрмон саноати корхоналарида маҳсулот таннархини камайтириш ишлари кўнгилдагидек эмас. Ёғоч тайёрлаш корхоналарига бериб қўйилган техникадан кўп жойларда яхши фойдаланилмаётир.

Корхоналар ва министрликлар ички ресурсларни сафарбар қилиш, хомаш'ёнинг, материаллар ва ускуналарнинг нормадан ташқари запасларини камайтириш соҳасида 1956 йилда катта ишлар қилишлари керак.

Молия органлари ва банклар корхоналарнинг, ташкилотларнинг ва муассасаларнинг молия-хўжалик фаолияти устидан контрольлик қилиш соҳасида ўз ишларини яхшилашлари лозим.

Олтинчи бешйилликнинг биринчи йили бўлган 1956 йилда, — дейди правардида докладчи, — СССР Давлат бюджетига катта пул маблағлари жалб қилиниши лозим. Бу маблағлар халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш ишларига, аҳолининг турмуш даражасини оширишга сарфланади. Ҳарбир корхона ва хўжалик ташкилотининг маҳсулот чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархини камайтириш ва жамғармаларни кўпайтириш юзасидан белгиланган топшириқларни бажаришини та'минлаш бу вазифани ҳал қилмоқ учун зарур шартдир.

Совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX с'ездини хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида янги муваффақиятларга эришиш учун бошланган кучли мусобақани авж олдириш блан кутиб олмоқда. 1956 йилги халқ хўжалик планининг ва бюджетнинг муваффақиятли бажарилиши социалистик экономикани янада ўстириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Доклад тамом бўлгандан кейин раислик қилучи Польша Халқ Республикаси Сейминининг маршали **Ян Дембовский**га сўз берилади. Депутатлар ва меҳмонлар қардош поляк халқининг вакилини гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар. Ҳамма ўрнидан туради. Ян Дембовский СССР Олий Совети депутатларига, Совет ҳукуматига ва бутун совет халқига Сейм номидан қизғин салом топширади. У, поляк халқининг СССР халқларига нисбатан содиқлик ва қардошлик ҳислари тўғрисида, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги бузилмас дўстликнинг мустаҳкамланиб бораётганлиги тўғрисида гапиради.

Ян Дембовский Польша Халқ Республикасининг ташқи сиёсатига тўхталиб, бундай деди:

— Тинчлик лагеридаги бошқа халқлар сингари поляк халқи ҳам агрессив шартномалар ва ҳарбий планларнинг натижаси бўлган кескинликни юмшатмоқ учун, ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг бир-бирларини ҳурматлаш, бетарафлик ва мустақиллик асосида тинч-тотув бўлиб яшашлари принципларининг ғалаба қилишига ёрдамлашмоқ учун ўзининг куч ва ғайратини аямайди.

Поляк халқи Совет Иттифоқининг изчил тинчликсевар ташқи сиёсатини тўла равишда қўллаб-қувватлайди ва Совет Иттифоқи Ҳукуматининг халқлар ўртасидаги ўзаро ишончни мустаҳкамлаш йўлида кейинги ойларда амалга оширган тадбирларини ғоят мамнуният блан табриклайди.

Сўнгра қарсаклар блан кутиб олинган Эрон парламент делегациясининг бошлиғи **Муҳаммад Саид** сўзга чиқди. У делегациянинг Совет Иттифоқида самимият блан қизғин кутиб олинганлиги учун ташаккур айтиб, бундай деди:

— Эрон ҳукумати ва халқи ўзининг улуғ қўшниси бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи блан дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашни чин кўнгилдан истайди ва унинг катта муваффақиятларини қойил бўлиб кузатиб бормоқда.

Биз шу нарсага мутлақо аминмизки, Эрон блан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи бутун дун'ёда тинчликни та'минлашга муттасил интилиб, ҳамиша дўст бўлиб қоладилар.

М. Саиднинг нутқидан кейин Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси ёпиқ деб э'лон қилинади.

СССР Парламент группасининг йиғилиши

25 декабрьда Катта Кремль саройида, СССР Олий Советининг мажлислар залида СССР парламент группасининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда СССР Олий Советининг 1000 га яқин депутати қатнашди.

СССР Олий Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган Польша Халқ Республикаси ва Эрон парламент делегациялари йиғилишда ҳозир бўлдилар. Уларни депутатлар самимият блан кутиб олдилар.

Йиғилишда депутат Н. А. Михайловнинг Парламентлараро Иттифоқнинг 1955 йил 25—31 августда Хельсинкида бўлиб ўтган 44-нчи конференциясининг якунлари ва шу конференция қарорларини амалга ошириш вазифалари тўғрисидаги доклади ҳамда депутат Ю. И. Палецкиснинг Парламентлараро Иттифоқ Ижроия комитетининг Нью-Дели шаҳрида 1955 йил 28 ноябрьдан 30 ноябрьгача бўлиб ўтган 101-нчи сессияси тўғрисидаги доклади тингланди ва муҳокама қилинди.

Шу докладлар юзасидан бўлган музокараларда СССР Олий Советининг депутатлари В. С. Балакина, К. П. Горшенин, А. Е. Петрушев ва Ш. Р. Рашидов, К. В. Ломтатидзе ҳамда М. Турсунзода сўзга чиқдилар.

Йиғилиш Парламентлараро Иттифоқнинг 44-нчи конференциясидаги совет делегациясининг фаолиятини ма'қуллади. Йиғилиш қатнашчилари ижтимоий ва иқтисодий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч тотув яшашлари принципини қўллаб-қувватлаган бу конференция халқларнинг мустаҳкам тинчлик ва хавфсизлик учун олиб бораётган курашига ҳисса бўлиб қўшилганлигини мамнуният блан қайд қилдилар.

СССР парламент группасининг йиғилиши Парламентлараро конференция СССР Олий Советининг 1955 йил 9 февральдаги декларациясига қўшилганлигини айниқса қайд қилиб ўтди. Бу декларация барча мамлакатларнинг парламентлари тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун ўз зиммаларидаги мажбуриятни англашга ва парламентлар ўртасида бевосита алоқалар боғлашга, бир-бирларига парламент делегациялари юбориб туришга ҳамда бир мамлакат парламент делегацияларининг иккинчи мамлакат парламентларида сўзга чиқишларини та'минлашга чақирган эди.

СССР парламент группаси СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган тарихий визитини табриклади. Бу визит совет, Ҳиндистон, Бирма ва Афғонистон халқлари ўртасидаги дўстликни ҳамда ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун, бутун дун'ёда тинчлик иши учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Йиғилиш, бошқа мамлакатларнинг парламент группалари ҳам ўз ҳукуматларининг кейинги вақтларда Бирлашган Миллатлар Ташкилотида, шунингдек Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгашида тақдим этилган ҳамда зўр бериб қуролланишни тўхтатишга, атом ва водород қуролини тақиқлашга, қурол-яроғларнинг камайтирилиши устидан самарали контроль ўрнатишга, ҳарбий блокларни тугатишга, коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтиришга, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тиклашга, Шарқ блан Ғарб ўртасида алоқаларни кенгайтиришга қаратилган таклифларни қўллаб-қувватлаш йўлида конкрет ишлар қилишларига эришурлар, деб умид билдирди.

СССР парламент группасининг йиғилиши Парламентлараро Иттифоқ Ижроия комитетининг 101-нчи сессияси тўғрисида депутат Ю. И. Палецкиснинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, ўз вакилининг фаолиятини ма'қуллади. Доклад юзасидан қабул қилинган резолюцияда Парламентлараро Иттифоқ ижроия комитетининг 101-нчи сессияси Парламентлараро Иттифоқнинг Осиё мамлакатлари парламентлари блан алоқаларини мустаҳкамлаш белгиси остида ўтганлиги ва Хитой Халқ Республикасининг парламент группасини Иттифоқнинг а'зоси деб таниш тўғрисида сессиянинг чиқарган қарори Парламентлараро Иттифоқнинг бундан буёнги иши учун алоҳида катта аҳамиятга эга эканлиги та'кидланди (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш—муҳим вазифа

Оҳангарон райони областимизнинг кўптормоқли хўжаликка эга бўлган тоғлик районидир. Район колхозларида пахта, ғалла ва сабзавот экинлари етиштирилади. Шу блан бир қаторда район экономикасида чорвачилик ҳам катта ўрин тутади. Шунинг учун ҳам чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини тобора ошириш учун кураш район партия ташкилоти олдидаги асосий вазифалардан биридир.

Район партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажариш учун курашмоқда. Барча бошланғич партия ташкилотларида, чорвадорлар ўртасида Пленум қарори кенг муҳокама қилинди. Бунда асосий э'тибор районда яқин йиллар ичида чорвачиликни кескин равишда ривожлантириш ва озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорва маҳсулдорлигини бирнеча марта оширишга қаратилди. Шу блан бир қаторда бу муҳим вазифанинг муваффақиятли ҳал қилинишида асосий гаров бўлган дон хўжалигини ривожлантириш ва ҳарбир колхозда мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш масаласига алоҳида э'тибор берилди.

Колхозларда жамоат чорвачилигини ривожлантириш — қишлоқ хўжалигининг янада тараққий этдирилишига, колхозларнинг ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамланишига ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигининг янада ошишига имкон беради.

Ана шу масалаларнинг муваффақиятли ҳал қилиниши, даставвал, фермаларни малакали кадрлар блан мустаҳкамлашга боғлиқдир. Район партия комитети ва колхоз бошланғич партия ташкилотлари шуларни ҳисобга олиб чорвачиликда ишлаётган кадрлар составини қайта кўриб чиқдилар. Чўпон, молбоқар, сут соғувчи, учётчик ва ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг бошлиқлари вазифасида ишлаш учун қўшимча равишда 189 киши фермаларга юборилди. Булардан 55 киши коммунист ва 87 киши комсомол а'зосидир. Чорвачиликда ишлаш учун юбориладиган кишиларнинг қобилияти, тажрибаси ва билимига алоҳида э'тибор берилди.

Коммунист ва комсомоллар зоотехник ҳамда ветеринария ходимлари блан яқиндан алоқа боғлаган ҳолда ишлаб, уларнинг ёрдами блан чорвадорлар ўртасида молларни сақлаш ва боқишни ташкил қилиш юзасидан катта иш олиб бормоқдалар.

Чорвачилик фермаларида тузилган партия ва комсомол группалари колхоз бошланғич партия ташкилотларининг актив ёрдамчилари бўлиб қолдилар. Колхоз бошланғич партия ташкилотлари уларга таянган ҳолда иш кўриб, чорвадорлар ўртасида сиёсий ва тарбиявий ишларни кун сайин яхшилашга, фермалардаги аҳвол блан яқиндан танишиб боришга муваффақ бўлмоқдалар. Шу блан бир қаторда улар чорвачилик блан боғлиқ бўлган амалий масалаларни тез ва тўғри ҳал қиладиган бўлиб қолдилар. Илғор чорвадорларнинг тажрибасини оммалаштириш, ҳарбир чорва ходимининг нормал ишлаши учун зарур бўлган барча моддий ва маданий шароитларни яратиб бериш учун кураш колхоз партия ташкилотларининг фаолиятида асосий ўринни эгаллайбошлади.

Колхозларда амалга оширилган ташкилий ва оммавий-сиёсий тадбирлар ўзининг дастлабки натижаларини берабошлади. Колхозларнинг чорвачилик фермаларида бу йил қўзилатиш кампанияси уюшқоқлик блан ўтди. Ҳар 100 бош совлиқдан ўтган йилдагига қараганда 10 — 12 процент кўп қўзи олинди.

Бу йил район колхозларида биринчи марта 800 бош сигир қўлда боқишга ўтказилди. Сигирларни қўлда боқишга ўтказиш усули ўзининг афзаллигини кўрсатди. Район колхозларида сигирлардан бу йил 1 октябрьгача ўтган йилдагига қараганда 252 минг 806 килограмм кўп сут соғиб олинди.

Чорва молларининг туёғини ўстиришда ҳам айрим муваффақиятларга эришилди. Район колхозларида ҳозир ўтган йилнинг шу давридагига қараганда йирик шохли моллар сони 26 процент, шу жумладан сигирлар сони 31 процент, қўйларнинг сони 11 процент ва эчкиларнинг сони 19 процент ортиқдир. Албатта бу ютуққа молларга қаровни яхшилаш ва уларнинг нобуд бўлишига қарши кескин кураш олиб бориш туфайли эришилди.

Район колхозлари тоғлик ерлардаги жуда яхши ва серўт яйловларга эгалар. Бу эса айниқса қўй ва эчкиларнинг сонини тез ўстиришга имкон беради. Ҳозирги вақтда колхозларда енгил саноатимиз учун юқори сифатли жун ва тивит берадиган Ангор зотли эчкилар етиштириш кенг тус олган.

Колхозларда чорвачиликни янада ривожлантириш плани тузилган вақтда қўйларнинг наслини яхшилашга ҳам алоҳида аҳамият берилди. Шу мақсадда Каганович номли, «XIX партс'езд», Андреев номли, Куйбишев номли колхозларга грозний, аролбўйи, сараджи зотли қўчқорлар келтирилди. Ана шу қўчқорлардан 6000 га яқин совлиқни сун'ий йўл блан урчитиш мумкин.

Шу кунларда бошланғич партия ташкилотлари ва колхоз правлениеларининг э'тибори эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш, урчитиш кампаниясини уюшқоқлик блан ўтказиш ҳамда фермалардаги барча молларни қишдан семиз ва соғлом олиб чиқиш учун курашга қаратилган.

Колхозларда ташкил қилинган ем-хашак тайёрлаш бригадалари бу йил биринчи маротаба 1 500 гектар ерга маккажўхори экдилар ва ундан мўл ҳосил етиштирдилар. Кўп миқдорда силос, 15 000 тоннадан ортиқ беда ва пичан тайёрланди. Моллар қишлайдиган жойларга донли экинларнинг похоли ва сомони ташиб келтирилди.

Лекин шуни айтиш керакки, чорвачиликка раҳбарлик қилиш, уни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш соҳасида қилинаётган ишлар, ҳозирги юксак талаблар даражасида эмас. Район партия, совет ташкилотлари, айрим колхозларнинг раҳбарлари чорвачиликка раҳбарлик қилишнинг эски методларидан ҳали тамомила воз кечганлари йўқ. Бу соҳада юзакичилик, ўзибўларчилик ҳолларига йўл қўйилмоқда. Чорвачиликнинг маҳсулдорлиги ҳамон паст.

Район партия ташкилоти қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоғи бўлган чорвачиликка раҳбарлик қилишни янада яхшилайди, чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш учун курашда йўл қўйилган камчиликларга барҳам бериб, район чорвачилигини янада юксалтириш учун барча зарур чораларни кўради.

В. МУҲАМЕДОВ,
ЎзКП Оҳангарон район комитетининг секретари.

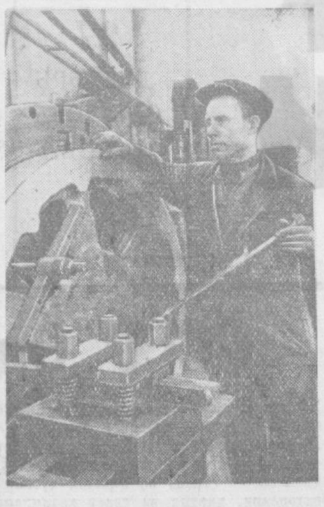

Тошкентдаги Ильич номли кон-руда ускуналари ремонт заводининг ишчилари ўзаро социалистик мусобақани кунсайин тобора қизитмоқдалар. **Суратда:** смена нормасини 2 ҳиссадан ошириб бажариб келаётган илғор токарь **Т. Урзанов** Оҳангарон шахтёрлари заказини тайёрламоқда.

В. Салов фотоси.

Маданият ХРОНИКАСИ

Верхне-волинск районидаги «Победа» колхозида янги кутубхона ташкил қилинди. Ҳозирнинг ўзидаёқ кутубхонанинг китоб фонди 6 минг 500 донага, доимий китобхонлар сони эса 250 кишига етди. Кутубхонага «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Ёш ленинчи» газеталарининг янги сонлари ўз вақтида келиб туради. Кутубхона мудири ўртоқ Чойқораева колхоз а'золари ва мактаб ўқувчиларига намунали маданий хизмат кўрсатмоқда.

П. САМБЕТОВ,
Қ. МАХАТОВ.

* * *

Муқимий номидаги музикали драма театрининг бир группа артистлари яқинда Орджоникидзе район Маданият уйи клубида катта концерт бердилар. Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлардан Э'тибор Жалилова, Абдуғафур Абдураҳмонов, театр солистлари Турсун Валиев, Шерали Чўлатов ўртоқлар ўзбек халқ ашулаларини, «Фарҳод ва Ширин», «Олтин кўл», «Азиз ва Санам» музикали драмаларидан ариялар ижро этдилар. Район меҳнаткашлари концертни зўр қизиқиш блан томоша қилдилар.

Т. МИРҲОДИЕВ.

Ишчилар учун янги уйлар

Шота Руставели кўчасида «Таштекстильмаш» заводининг ишчилари учун янги уй-жой биноси қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Бино ёнига яна 50 хоналик уй-жой қуриш учун қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Завод келгуси йил қурилиш ишлари учун 2 миллион сўм пул ажратди. Бу маблағга ишчилар учун 1500 квадрат метрга яқин ҳажмдаги уй-жой бинолари тикланади.

Бундан ташқари заводда бу йил ишчиларнинг болалари учун ҳам 110 ўринли ясли биноси қуриб битказилди. Яқинда бино фойдаланишга топширилади.

Халқ талантларининг кўриги

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари борган сари кўпайиб бормоқда. Завод ва фабрика, МТС ва совхоз, муассаса ва ўқув юртларида, кўплаб шаҳар ва область марказларида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари коллективларининг ижодий ҳисоботлари бўлиб ўтди. Бўлиб ўтган бу ҳисоботларда турли касбдаги ашулачилар, ўйинчилар ва созандалар ўз маҳоратларини ошириб бораётганликларини намойиш қилдилар.

Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг кенг қулоч ёяётганини қуйидаги рақамлардан ҳам билиш мумкин. Жойларда бўлиб ўтган кўрикларда 1600 та драма, хор, вокаль, рақс, музикачилар ва бошқа коллективлар қатнашди. Бу коллективларда 30 минг ижро этувчи киши бор. Кўрик арафасида 300 га яқин тўгарак ташкил этилди. Тошкент автомобиль транспорти корхонасининг бадиий ҳаваскорлик тўгараги коллективи биринчи марта бу кўрикда қатнашди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи ташкилотлардаги ҳаваскорларнинг сони анча ошди. Тошкент область қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш муассасаларининг ишчи ва хизматчилари касаба союзи а'золаридан ташкил этилган тўгарак қатнашчилари биринчи марта муваффақият блан ўз ижодий юксалишини кўрикда намойиш қилди. Кўрикда областьнинг 20 дан ортиқ МТС ва совхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашди.

Кўрикка тайёрланиш даврида ҳаваскорларнинг ижрочилик маҳорати анча ошди, тўгаракларнинг репертуарлари бойитилди. Кўпгина драма, опера, хор ва чолғучилар коллективлари ўзларининг юксак сан'аткорликлари блан диққатга сазовор бўлдилар. Клуб ва Маданият саройлари саҳналарида рус совет ва маҳаллий драматург ҳамда композиторларнинг асарлари муваффақият блан кўрсатилди. Медицина ходимлари клубининг опера коллективи Чайковскийнинг «Евгений Онегин», Чирчиқ электрохимия комбинати клуби ҳаваскорлари Рахманиновнинг «Алеко» операларини кўрикка тайёрладилар. Театр коллективларининг ҳам репертуари хилма-хилдир. Бу коллективлар Розовнинг «Хайрли соатда», Гусевнинг «Шон-шараф», Арбузовнинг «Таня», Афиногеновнинг «Машенька» пьесаларини ва бошқа асарларни саҳнага қўйдилар. Клубларнинг саҳналарида ўзбек ёзувчиларининг асарлари кенг ўрин эгаллаган. Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», Ойбекнинг «Қутлуғ қон», А. Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана», «Оғриқ тишлар», Уйғун ва И. Султоннинг «Навоий», Б. Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Бўлиб ўтган кўриклардан буён бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг хор маданияти ҳам анча ўсди. Рус ва Ғарбий Европа классикларининг, совет композиторларининг асарлари, кўповозли мураккаб хор қўшиқлар уларнинг репертуарларидан жой олди. Сталин номидаги Чирчиқ электрохимия комбинати клуби вокаль коллективи катта муваффақиятга эришди. Коллективнинг тематик концерт программасида А. С. Пушкин текстлари асосида Глинка, Чайковский, Даргомижский, Бородин, Рахманинов сингари композиторлар томонидан яратилган асарлар бор. Инженерлардан А. Хўжаев, Э. Зайцева, лаборантка Л. Жукова, рўзғор иши блан шуғулланувчи Г. Саидалиевалар бу коллективнинг энг яхши ижро этувчилари ҳисобланадилар.

Ўзбекистон Совет композиторларининг асарлари кенг тарқалмоқда. Хор коллективлари Т. Содиқов, М. Ашрафий, М. Левиев, Д. Зокиров, С. Юдаков, Т. Жалиловларнинг қўшиқларини севиб ижро этмоқдалар. Кейинги вақтларда кўпгина жойларда ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри ташкил этилабошланди. Бундай оркестрлар Тошкент тўқимачилик комбинати, темирйўлчилар Маданият саройларида, Бекобод металлурглари, Оҳангарон шахтёрлари ўртасида ҳам тузилган. СССР ва халқ демократияси мамлакатлари халқларининг ўйинларини «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхози, Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводи, Оҳангарон шахтёрлари клуби ижодий коллективлари зўр маҳорат блан ижро этаётирлар. Темирйўлчилар ва тўқимачилар Маданият саройларида Г. Мушельнинг «Раққоса» балетини саҳнага қўйиш учун қизғин тайёрлик олиб борилмоқда. Октябрь революцияси номли Тошкент темирйўлчилар клубининг рақс коллективи ҳинд халқ ўйинларини тайёрламоқда. Шунингдек Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти коллективи «СССР ва халқ демократияси мамлакатлари халқлари дўстлиги» сюитасини ижро этади.

Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашчиларининг маҳоратларини оширишда республикадаги сан'ат усталари катта ҳисса қўшдилар. Тўгаракларга ёрдам бериш, унга раҳбарлик қилиш учун 200 га яқин машҳур артистлар, композитор ва дирижёрлар жалб этилди. Республика халқ артистларидан Ш. Бурҳонов, Ш. Қаюмов, Давидов, хизмат кўрсатган артистлардан Қосимов, Алексеев, Радомская, Муқимий номли театрнинг бош режиссёри Гинзбургларнинг бу соҳадаги ишлари диққатга сазовор.

Республика касаба союз ташкилотлари кўрикни намунали ўтказиш учун кўпгина тадбирларни амалга оширди. Ўзсовпроф ва область касаба союзлари ҳузурида семинар, турли курслар ташкил этилди. Бу семинар ва курсларда адабиёт, сан'ат, актёрлик маҳоратига доир масалалар юзасидан бирнеча марта лекциялар уюштирилди. Республика халқ ижодиёти уйи тўгарак қатнашчиларига ёрдам бериш учун ўнлаб турли дарслик ва методик қўлланма ҳамда бир пардали пьесалар тўпламини нашр этди.

Амалга оширилган қатор тадбирлар натижасида коллективларнинг энг яхши ижро этучилари тўгаракларга раҳбарлик қилабошладилар. Масалан «Чирчиксельмаш» заводида духовой оркестрга қозон қуювчи Б. Тошпўлатов дирижёрлик қилмоқда, рақс группасини техник Л. Кравченко бошқармоқда. «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозида эса тўгаракка радист Т. Попов раҳбарлик қилаётир.

Броқ шуни ҳам айтиш керакки, жойларда ўтказилган кўриклар область бадиий ҳаваскорлари тўгаракларининг ишида жиддий камчиликлар мавжуд эканлигини ҳам кўрсатди. Айниқса қишлоқ бадиий ҳаваскорлари тўгаракларига амалий ёрдамни кучайтириш зарур. Бир пардали пьесалар, оммавий қўшиқлар ҳали жуда оз. Ўзбек рақс коллективлари репертуарларини кенгайтириш керак. Маҳаллий саноат, қурилиш, коммунал хўжалик муассасалари касаба союз ташкилотлари тўгаракларга амалий раҳбарликни кучайтиришлари, унинг сафларини мустаҳкамлашга жиддий э'тибор беришлари лозим.

Республика бадиий ҳаваскорларининг кўриги — меҳнаткашлар ижодининг чинакам байрамидир. Кўрик — республика ишчи ва хизматчилари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларини ривожлантиришда олдинга ташланган катта қадам бўлади.

А. ИБРОҲИМОВ,
Ўзсовпрофнинг маданий-маиший бўлими мудири, ишчи-хизматчилар бадиий ҳаваскорлари республика кўригини ўтказиш комиссияси раисининг ўринбосари.

Машғулотлар юқори савияда ўтказилмоқда

Ўртачирчиқ районида коммунистларнинг сиёсий ўқуви уюшқоқлик блан бошланди ва нормал давом этмоқда.

«Горняк» совхози идорасининг яхшилаб жиҳозланган хоналаридан бирига В. И. Ленин таржимаи ҳолини ўрганиш тўгарагининг 23 қатнашчиси тўпланди. Пропагандист ўртоқ Яхнис КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини ўрганиш юзасидан навбатдаги машғулотни ўтказишни бошлайди. Тўгарак қатнашчилари унинг халқ хўжалигимиз барча тармоқларини ривожлантиришнинг асоси бўлган оғир саноатни янада ривожлантириш тўғрисида партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида айтаётган сўзларини ниҳоятда мароқ блан тинглайдилар. Пропагандист ўз суҳбатида турмушдан олинган фактлардан жуда усталик блан фойдаланди, тингловчиларнинг э'тиборини ўтилаётган теманинг моҳиятига жалб қилди. У, совхоз коллективи бу йил яхши ишлаб, давлатга кўп миқдорда узум топширганини, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишда юқори кўрсаткичларга эришганлигини кўрсатиш блан бирга, ишда юз берган камчиликлар тўғрисида ҳам гапирди, совхоз автопаркининг қониқарсиз ишлагани ва унинг сабабларини кўрсатиб берди.

Маҳаллий ҳаётдан келтирилган мисоллар тингловчиларга темани тушуниб олишда айниқса яхши ёрдам берди. Ўртоқ Яхнис меҳнат унумдорлигини ошириш йўллари, техника прогрессини ривожлантириш, ишлаб чиқаришни ташкил қилишни янада яхшилаш имкониятлари, норма ва баҳолар ҳамда бошқа масалалар юзасидан тўгарак қатнашчилари томонидан берилган саволларга содда ва аниқ жавоб берди.

Иккинчи қурилиш-монтаж бошқармаси партия ташкилоти ҳузурида сиёсий иқтисодни ўрганиш бўйича ташкил қилинган тўгаракнинг пропагандисти ўртоқ Ванюшкин ҳам машғулотларни қизиқарли ва юқори савияда ўтказмоқда. У, социалистик экономика асосларининг асоси бўлган оғир индустриянинг аҳамияти ҳақида ўтказган суҳбатида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг материалларидан кенг фойдаланди, темани маҳаллий фактлар блан боғлади. Пропагандист қурилиш ва унинг экономикаси масалаларига тўхталар экан, темани КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Проектлаш ва қурилишдаги ортиқчаликларни йўқотиш тўғрисида»ги қарори блан янада кўпроқ боғлашга ҳаракат қилди.

Лекин райондаги барча бошланғич партия ташкилотлари ҳам партия маорифи шохобчаларида ўқишни ана шундай яхши ташкил этганлар, деб бўлмайди. Мисол учун, Туябўгиз сув омбори қурилиши бошқармаси партия ташкилоти (секретари ўртоқ Плешивцев) коммунистларнинг машғулотларга тўлиқ қатнашишини та'минламаётир. Пропагандист ўртоқ Мосовер машғулотни ўтказишга етарли тайёрлик кўриб келмаётир. У ўтказган дастлабки машғулотлар жуда зерикарли бўлди ва тўгарак қатнашчиларида қизиқиш ҳосил қилмади.

Шунингдек Маленков номли колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳузурида КПСС тарихи қисқа курсини ўрганиш юзасидан ташкил қилинган тўгаракда ҳам машғулотлар ана шундай паст савияда ўтказилмоқда. Пропагандист ўртоқ Оринов ўз суҳбатини шошма-шошарлик блан ўтказаётир.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари мавжуд камчиликларни тугатиб, машғулотларнинг ғоявий-сиёсий савиясини оширишлари лозим.

В. ХАРИЧКИН.

Ватанимиз революцион тарихида шонли саҳифа

(Декабристлар қўзғолонига 130 йил тўлиши муносабати блан)

Дворян-помешчиклар Россияси асосларини — самодержавие, крепостнойлик ҳуқуқи ва черковни қаттиқ ларзага келтирган декабристлар қўзғолони бошланганига 130 йил тўлди.

Декабристлар ҳаракати Ватанимиз революцион тарихига сўнмас шонли саҳифа ёзиб қолдирди. В. И. Ленин Россиядаги революцион-озодлик ҳаракати босиб ўтган йўлни та'рифлаб, биринчи давр дворян революционерлари даври бўлганлигини, декабристлар ва Герцен шу даврнинг энг отоқли намояндалари эканлигини кўрсатди. Декабристлар ўз она юртини, ўз халқини жондан севган мард ва фидокор кишилар эдилар. Герцен ўзини «гўдаклик уйқусидан уйғотган» ана шу оташин кишиларни, булар ёш авлодга янги турмуш йўлини кўрсатиш ҳамда жаллодлар ва хушомадгўйлар муҳитида туғилган болаларни шу нуқсонлардан тозалаш учун онгли равишда муқаррар ўлимга рози бўлиб чиққан, бошдан-оёқ тоза пўлатдан қуйилган ажабтавур ботирлар, мақсад ва маслаги бир бўлган аскарлар, деб атади.

* * *

Декабристларни ва уларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётни революцион қайта қуриш тўғрисидаги идеяларини вужудга келтирган тарихий замин мавжуд рус муҳитининг ўзи, чиркин крепостнойлик хўжалигининг емирилиб, капиталистик муносабатларнинг ривожланаборганлиги эди.

Декабристлар мактабда ўқиб юрган чоғларидаёқ ўзлари жондан севган она юртнинг аянчли аҳволига кўп ачинардилар. Улар Москва университети, Царское село лицейи ва кейинчалик бош штаб академияси деб аталган «Колонна бошлиқлари мактаби» каби илғор рус ўқув юртларида та'лим олдилар. Рус революцион традицияси асарлари—Радишчев ва Княжнин асарларини қизғин мутолаа қилиш, Куницин каби прогрессив рус олимлари ўқиган лекцияларни тинглаш, Вольтер, Руссо, Монтескье сингари илғор ғарбий европа адиблари ва философлари ёзиб қолдирган асарларни ўрганиш бўлажак декабрист революционерларнинг ўтли қалбини янада кўпроқ чиниқтирди.

Дворянлик имтиёзларининг адолатсизлиги, барча одамларнинг аслида тенглиги, крепостнойлик ҳаётининг ярамас оқибатлари, подшонинг чексиз жабр-зулми тўғрисидаги сиёсий фикрлар 1812 йилги ватан урушига қадар бўлган даврдаёқ декабристларни чулғаб олган фикрлар эди.

«Ўн иккинчи йилнинг момақалдироғи» уларнинг ақл-идрокини батамом уйғотди, сиёсий онгини чақмоқ бўлиб ёритди, улар учун ватанпарварликнинг энг юксак мактаби бўлди.

Декабристларнинг кўпчилиги уруш бошланган вақтда мактабдаги ўқишни эндигина тугаллаб, ҳарбий хизматга олинган ёш ўспиринлар эди. Улар рус қўшини сафларида туриб, босқинчи Наполеон галаларига қарши жанг қилдилар. Ватан ҳимояси йўлида кўрсатган фидокорликлари учун улар орденлар блан тақдирландилар. Кўпгина декабристлар, шу жумладан 19 яшар Павел Пестель, 18 яшар Иван Якушкин, 16 яшар Сергей Муравьёв-Апостол ҳамда Трубецкой . Владимир Раевскийлар рус қуроли порлоқ ғалаба қозонган машҳур Бородино жангида қатнашдилар. «Биз 1812 йилнинг фарзандлари эдик. Ватан ишқи йўлида ҳамма нарсани, ҳаётимизни ҳам қурбон қилиш самимий тилагимиз эди», деб ёзди декабрист Матвей Муравьёв-Апостол.

Босқинчи ёвларни тор-мор қилиб, юртга голиблар бўлиб қайтган декабристлар ўз жонажон халқининг ночор турмуши тўғрисида янада кўпроқ ва чуқурроқ фикр юритдилар. Ҳаммаёқда крепостнойлик ҳуқуқи ҳукм сурар, самодержавие халққа чексиз зулм ўтказар, дворян амалдорлар порахўрликни авж олдирар эдилар. Мамлакат бўйлаб реакция кучайиб кетган, аракчеевчилик жуда қутирган эди.

Декабристларнинг биринчи яширин жамияти 1816 йилда ана шундай шароитда вужудга келди. «Қутқариш иттифоқи» («Союз спасения») деб аталган бу жамиятга бош штаб полковниги Александр Муравьёв раҳбарлик қилди. Бу жамиятда П. Пестель катта роль ўйнади. Пиёда аскарлар полкининг командири, полковник Пестельни шахсан таниган шоир Пушкин бу декабристни, «чин ма'нода ақл-идрокли одам... мен билган энг ажабтавур заковатлардан бири», деб атади.

1818 йилда декабристларнинг «Хайрли ишлар иттифоқи» («Союз благоденствия») деб аталган иккинчи яширин жамияти тузилди. 1820 йилда Петербургда шу иттифоқ раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Пестель энг мақбул идора этиш формаси тўғрисида доклад қилди ҳамда республиканинг конституцион монархиядан афзал эканлигини исботлаб берди. Иттифоқ а'золари тўла равишда республика тузуми тарафдорлари бўлиб чиқдилар. Кенгаш, бўлажак революциянинг асосий кучи армия бўлади, деган қарорга келди. Иттифоқ а'золари ҳамма ерда илғор фикрларни қўллаб-қувватлашга, крепостнойлик ҳуқуқини, ма'мурларнинг ўзбошимчалигини, халққа зулм қилишни, аракчеевчиликни қаттиқ қоралашга сўз бердилар. Декабристларга маслакдош бўлган Пушкиннинг «Эркинлик», «Чаадаевга атаб», «Қишлоқ» деган ше'рлари декабристларнинг революцион фаолиятида айниқса зўр агитацион роль ўйнади.

Декабристларнинг Жанубий жамиятига раҳбарлик қилган Пестель муваққат ҳукуматга бериладиган наказни ёзиб чиқди. 1824 йилга келиб «Русская правда» деб аталган бу наказда янги жамият конституция проектининг асослари баён қилиб берилган эди.

Декабристларнинг Шимолий жамиятидаги кучли республикачилик оқимига изчил республикачи, эркинликни мадҳ этган оташин ватанпарвар шоир К. Рилеев бошчилик қилди. Рилеев ўз шериклари блан биргаликда яқин орада Петербургда бўладиган қўзғолонни ҳозирлашга киришди.

Декабристларнинг шимолий ва жанубий жамиятлари ўзаро доим алоқа қилиб турдилар. Иккала жамият бир вақтда ҳаракат қилиши, пойтахтда бўладиган қўзғолон эса ҳал қилувчи рольни ўйнаши керак эди.

Қўзғолонни 14 декабрьда — Сенат ва Давлат кенгаши а'золарининг янги император Николай I га қасам'ёд қилиш маросими бўладиган кунда бошлашга қарор қилинди. Бу маросимнинг ўтказилишига тўсқинлик қилиш ҳамда сенаторларни ва Давлат кенгаши а'золарини қурол ишлатиб бўлса ҳам «Рус халқига манифест»ни э'лон қилишга кўндириш кўзда тутилган эди. Манифестда чор ҳукуматининг ағдарилиши, крепостнойлик ҳуқуқининг бекор қилиниши, сиёсий эркинликлар берилиши ҳамда та'сис мажлиси чақирилиши кўрсатилган эди.

14 декабрь эрта блан пойтахтдаги Сенат майдонига ака-ука Александр ва Михаил Бестужевлар ва офицер Шчепин-Ростовский қўмондонлигидаги Москва полки биринчи бўлиб етиб келди. Полк Петр I га ўрнатилган ҳайкал ёнида тўртбурчак шаклида жанговар саф тортиб турди. Бироз вақт ўтгач, унга Николай Бестужев қўмондонлигидаги гвардиячи денгиз экипажи, икки соатдан сўнг эса, Панов ва Сутгоф қўмондонлигидаги лейб-гренадерлар келиб қўшилди. Қўзғолон кўтарган ва Сенат майдонида жанговар сафда турган солдат ва матрослар 3000 дан ортиқ бўлиб, уларга 30 офицер бошчилик қиларди. Броқ қўзғолоннинг дастлабки соатларидаёқ аҳвол анча танг бўлиб қолди. Қўзғолон раҳбари этиб тайинланган гвардия полковниги Трубецкой майдонга келмади, у революцияга хиёнат қилди. Шу вақт Николай I қасам'ёд маросимини ўтказиб бўлган эди. Сенат майдонида йиғилган жуда кўп халойиқ декабристларга далда берар, майдонга кириб келган императорга ва унинг шерикларига қараб тошлар отарди. Николай I буйруғи блан император отлиқ қўшинлари революцион қўшинларга ва халойиққа қарши бирнеча марта ҳужум қилди, броқ бу ҳужумлар қўзғолончиларнинг шиддатли ўти ва халқнинг зарбаси блан қайтарилиб турилди. Декабристлар қўзғолоннинг янги раҳбари этиб князь Оболенскийни сайладилар. Броқ энди фурсат қўлдан кетган эди. Николай I майдонга қўзғолон кўтарган қисмлардан тўрт ҳисса кўп қўшин келтирган ва қўзғолончиларнинг жанговар сафларини ҳамма тарафдан ўраб олган эди. Халқ орасида ғалаёнлар бошланиб кетишидан қўрққан император қўзғолон кўтарган қўшинларга қарата тўплардан юқорилатиб ўт очишни буюрди. Дастлабки тўп ўқлари қўзғолончилар ва Сенат томларига чиқиб олган халойиқ устидан ўтиб кетди. Қўзғолончилар милтиқлардан ўт очиб жавоб бердилар. Броқ давом этган тўп ўти остида қўзғолончилар сафида паракандалик бошланди. Сенат майдонидаги қор устида 80 дан ортиқ ўлик қолди. М. Бестужев тўзиб бораётган солдатларни Нева дар'ёси музи устида жанговар сафга тизишга ва уларни подшо қўшинларига қарши ташлашга уринди. Броқ шу пайт дар'ё музи ёрилиб, кўп солдатларнинг ҳалок бўлганлиги бу уринишни беҳуда қилиб қўйди. Тунгача қўзғолон бостирилди.

Пойтахтдаги қўзғолоннинг мағлубиятга учраганлиги тўғрисидаги хабар Жанубий жамиятга декабрьнинг йигирманчи кунларида етиб борди. 29 декабрьда Трилеси қишлоғида турган Черниговск полки қўзғолон бошлади. Қўзғолон кўтарган қўшинлар Васильков шаҳрини қўлга олдилар. Қўзғолончиларга бошчилик қилган декабрист С. Муравьёв-Апостол ва унинг дўсти Бестужев-Рюмин қўшин ва аҳоли ўртасида тарқатиш учун революцион хитобнома ёздилар. Хитобномада самодержавиени ағдариб ташлаш зарур эканлиги кўрсатилган эди.

Полк Мотовиловка қишлоғига қараб юрди. С. Муравьёв-Апостол 1 январьда Мотовиловкада тўхтаб, қўзғолон кўтарган бошқа қисмларнинг етиб келишини кутиб турди, сўнгра Белая Церковьга қараб йўл олди; у ерга етиб бормай, Ковалевка қишлоғига бурилди. Броқ 3 январьда генерал Гейсмар отряди шу қишлоқ ёнида Черниговск полкини тор-мор қилди. Бошидан яраланган С. Муравьёв-Апостол ва Бестужев-Рюмин қўлга олиндилар.

Декабристлар иши юзасидан 579 киши терғалди ва суд қилинди; суд қилинганларнинг бешдан тўрт қисми ҳарбий кишилар эди. Қўзғолон раҳбарлари Пестель, Муравьёв-Апостол, Бестужев-Рюмин, Каховский ва Рилеевлар тўрт бўлак қилиниб чопиб ўлдирилишга ҳукум қилиндилар. Николай I «мурувват қилиб», уларни осиб ўлдиришга буюрди. Ушбу буйруқ 1826 йил 13 июльда Петропавловск крепостида ижро этилди.

* * *

Декабристлар қўзғолонининг аччиқ сабоқлари халққа таянмай иш кўрган бир гуруҳ революционерларнинг кураши муқаррар мағлубиятга учрашини кўрсатиб берди. Броқ декабристларнинг меҳнати зойи кетмади. Улар янги революцион кучларни қўзғотдилар. Декабристлар уйғотган Герцен революцион агитацияни кенгайтириб юборди. Революционер-разночинецлар бу агитацияни давом эттирдилар, кенгайтирдилар, мустаҳкамладилар ва чиниқтирдилар. Герцен уларни «бўлажак бўроннинг ёш штурманлари» деб атади. «Лекин бу ҳали бўроннинг ўзи эмас эди,—деб ёзган эди В. И. Ленин.

— Бўрон, бу—омманинг ўз ҳаракатидир. Охиригача бирдан-бир революцион синф бўлган пролетариат уларга бош бўлиб кўтарилди ва биринчи марта миллионларча деҳқонларни очиқ революцион курашга кўтарди. Бўроннинг биринчи ҳужуми 1905 йилда бўлди» (Асарлар, 18 том, 18 бет).

Герцен четэлда нашр қилган «Шимол юлдузи» («Полярная звезда») журналининг муқовасига ҳалок бўлган бешта декабрист раҳбарларнинг сурати туширилган эди: бу сурат чексиз мардлик, фидокорлик символи бўлиб қолди.

Шоир Пушкин узоқ Сибирь сургунида оғир заҳмат чекаётган декабрист дўстларига ўз қалб сўзларини ше'рий мактуб этиб юборди:

«Сибирь конларининг тагида
Мағрур сақлай олингиз чидам.
Ғамгин заҳмат кетмас беҳуда —
Юксак ҳаёл, амалингиз ҳам.

* * *

Бахтсизликнинг содиқ синглиси —
Умид қора чуқурда, инон,
Қўзғар ғайрат, қувноқлик ҳисси,
Келур орзу этилган замон...»

Декабристлар шоир Пушкинга «Учқундан аланга пайдо бўлади!» деган умидворлик сўзлари ёзилган жавоб мактуби юбордилар.

Декабристлар қўзғолонига 75 йил тўлган ойда — 1900 йилнинг декабрида четэлда ленинча «Искра» («Учқун») газетасининг биринчи сони чиқди. Газетанинг сарлавҳаси остига декабристлар Пушкинга юборган мактубдаги ана шу ҳикматли сўзлар ёзиб қўйилган эди.

Дарҳақиқат, Ленин чиқарган «Учқун» дан кейинчалик улуғ революцион ёнғин алангаси пайдо бўлди, бу аланга дворян-помешчик чор монархиясини ва буржуа ҳокимиятини таг-томири блан куйдириб кул қилиб ташлади.

Инсоният кўп асрлар орзу қилиб келган энг юксак ва олижаноб нарсаларни вужудга келтираётган, ўз буюк мамлакатида коммунизм қураётган совет халқи крепостнойлик ҳуқуқи ва самодержавиега қарши қўлга қурол олиб курашган шонли декабристлар хотирасини ҳурмат блан эсга олади.

Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Барча колхоз ва совхозларда шудгор қилиш графигини тўла ва ошириб бажариш учун курашайлик!

* *

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Верхне-волинск районидаги колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига йўл қўйилганлиги тўғрисида

Область ижроия комитети Верхне-волинск районидаги МТС ва колхозларда ҳали ҳам қишлоқ хўжалик артели Уставини бузиш фактлари содир бўлаётганлигини, пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш юзасидан давлат плани қониқарсиз бажарилаётганлигини алоҳида та'кидлади.

Утказилган текширишларда колхозларда жамоат ерини талон-тарож қилиш, колхозчиларга нотўғри аванс бериш, дебитор қарзларининг кўплиги, пул маблағларини нотўғри сарфлаш, контроль-ревизия ишларининг қониқарсизлиги ва колхоз ишларини бошқаришда демократик асосларга риоя қилмаслик каби фактлар борлиги аниқланди.

1955 йилда экин плани 587 гектар кам бажарилган, беда майдонлари планда белгилангандан 815 гектар камайиб кетган.

Қонунга хилоф равишда жамоат ери ҳисобига колхозчилар, ишчи ва хизматчиларнинг томорқа ерлари кўпайтирилиб юборилган. Шундай қилиб, 9 колхозда колхозчиларга 38, ишчи-хизматчиларга 2 гектардан кўпроқ ер ортиқча берилган. Бу колхозларда томорқа майдонлари 0,2—0,25 гектар ва ундан ҳам ортиқча бўлган. Бундан ташқари 49 гектар ер якка полизчиларга бериб қўйилган.

Райондаги 2-нчи МТС директори ўртоқ Боймуҳаммедов эса Маленков номли колхознинг 5,8 гектар ерига МТС коллективи учун шоли экдирган.

Кўпгина колхозларда меҳнат интизоми пасайиб кетган, қишлоқ хўжалиги ишларининг йиғим-терим даврида 385 колхозчи меҳнат минимумини бажармаган. Меҳнат минимуми бажармаганларнинг кўпчилиги колхозлардаги раҳбар ходимларнинг оила а'золаридир.

Бирқанча колхозларда шофер, тегирмончи, темирчи ва қурилишда ишлаётган колхозчиларга уларнинг ишлаган иши ҳамда малакаси ҳисобга олинмасдан меҳнат кунлари ёзилиб келинган.

Колхозларнинг турли муассасалар ва айрим шахсларда бўлган 592 минг сўм пули ҳозиргача ундирилмаган. Район маданият бўлими «Қизил октябрь» колхозининг клуб, чойхона ва бошқа биноларидан фойдалангани учун тегишли бўлган 178,2 минг сўм пулни 1952 йилдан бери тўламай келади, «Победа» колхозига эса унинг клуби учун тўланадиган ижара пулини 1953 йилдан бери тўламаётир. Шунга ўхшаш район матлубот союзи ҳам колхозларга тегишли бўлган ижара ҳақини тўламаган. Бу ташкилот колхозларга ғалла етказиб бериш ва сотишда ҳисоб-китобларни чатоқлаштириб, колхозлардан ортиқча пул олмоқда. 1955 йил 2 кварталида шу хилда ҳисоб-китобни чатоқлаштириб, колхозлардан 35,5 минг сўм пул олган.

Кўпгина колхозларда тафтиш комиссиялари правлениенинг хўжалик ва молия фаолиятини контроль қилиш ва текшириб туриш юзасидан ўзларига берилган ҳуқуқдан фойдаланмайдилар. Колхоз тафтиш комиссиялари 1955 йилнинг 10 ойи ичида тафтиш ишлари планини 28 процент, МТСларнинг инструктор бухгалтерлари эса 18 процент бажарганлар. Шу блан бирга ўтказилган ревизияларда аниқланган 18 минг сўм етишмовчилик ва талон-тарож қилинган маблағлар ўрнига қўйилмаган.

Район ижроия комитети ва МТС директорлари колхозларда демократияга риоя қилиш юзасидан контроль олиб бормаганлар. Шунинг учун колхозчиларнинг умумий мажлисида ҳал этилиши керак бўлган кўп масалалар колхоз правлениелари ва раисларининг ўз билганича ҳал этилаверган.

Область ижроия комитети Верхне-волинск районидаги колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига йўл қўйилганлиги ҳақида қарор қабул қилди. Бу қарорда район ижроия комитети (раиси ўртоқ Расулев), МТСлар (директорлари Ҳолбоев ва Боймуҳаммедов ўртоқлар) томонидан колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилиш юзасидан контрольлик олиб борилмаганлиги кўрсатилди.

МТС ишчи ва хизматчиларининг коллектив экини учун қонунсиз равишда колхозларнинг еридан фойдаланганлиги ҳамда колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига қарши кураш олиб бормаганлиги учун 1-нчи МТС директори ўртоқ Ҳолбоевга қаттиқ виговор, 2-нчи МТС директори ўртоқ Боймуҳаммедовга виговор э'лон қилинди. Район ижроия комитетининг раиси Расулев, МТС директорлари Ҳолбоев ва Боймуҳаммедов ўртоқлар колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставини бузиш ҳолларини тугатиш тўғрисида тезда амалий тадбирлар кўрмасалар, уларга нисбатан янада қаттиқроқ жазо берилиши тўғрисида огоҳлантирилдилар.

Район ижроия комитети ва МТСлар колхозларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш тадбирларини кўришлари ва колхозчиларга ўз вақтида уларнинг ишлаган меҳнат кунларига қараб аванс бериб туришни та'минлашлари керак.

Колхозларда пул маблағларининг тўғри сарфланиши юзасидан контроль ўрнатилиши, сметада кўрсатилмаган ҳаражатларга колхозчиларнинг умумий мажлиси рухсатисиз пул сарф қилишга йўл қўймаслик лозим.

Тафтиш комиссияларининг ишларига раҳбарликни кучайтириш, район ижроия комитети мажлисларида ва МТС лар советида тафтиш комиссияларининг докладларини муҳокама қилиш, квартал тафтишларини сифатли ўтказиш ва тафтиш натижаларини колхозчиларнинг умумий мажлисларида муҳокама қилиб туриш зарур.

МТС ларнинг инструктор бухгалтерлари кучи блан райондаги барча колхозларда текшириш ўтказилиши лозим. Текшириш натижалари ва аниқланган камчиликларни бартараф қилиш тўғрисидаги таклифлар, район ижроия комитети мажлисида ва МТСлар советида муҳокама қилиниши керак.

МТС ларнинг директорлари — Ҳолбоев ва Боймуҳаммедов ўртоқларга ҳарбир кварталда бир марта МТС советларида қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиб туриш лозимлиги кўрсатилди.

Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхозда шудгорлаш яхши бормоқда. Тракторчи А. Турсунов ва плугатор А. Рустамов ўртоқлар айниқса ғайрат кўрсатиб ишлаб, кунлик топшириқни 130 процентгача етказиб бажармоқдалар. **Суратда:** агроном **Х. Пернебоев** ва бригада механиги **М. Стумаков** ўртоқлар ҳайдаш сифатини текширмоқдалар. **М. Шевелев** фотоси.

Чувилган пахта пешма-пеш қуритилиб давлатга топширилмоқда

Сирдар'ё районидаги Ильич номли колхоз а'золари 1250 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача 26 центнердан ҳосил топшириб, пахта тайёрлаш давлат планини 107 процент қилиб бажардилар. Лекин колхоз далаларида ҳали ҳам пахта, шунингдек кўраклар кўп. Колхоз а'золари декабрь ойида ҳам далада қолган ҳосилнинг бир граммини нобуд қилмасдан териб олиш учун курашиб, кунига ҳатто 25 тоннага етказиб кўрак термоқдалар. Терилган кўрак пешма-пеш ворохоочистительларда чувилиб, қуритилиб давлатга топширилмоқда. Колхозда иккита сушилка бетўхтов ишлаб турибди. Сушилка ишларига бошчилик қилаётган колхозчи ўртоқ С. Турсунов иш техникасини яхши эгаллагани учун кунлик пахта қуритиш нормаси тўла бажарилмоқда.

Колхознинг 98 гектар майдонда мўл пахта ҳосили етиштирган ўртоқ Йўлдош Асқаров бошлиқ илғор бригадасининг а'золари кўрак теришда айниқса зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан «оқолтин» топширган ўртоқ С. Ҳамидов бошлиқ бригада а'золари ҳам кўрак теришда анча ташаббус кўрсатмоқдалар. Бу бригадада кунига 2,2—2,5 тоннадан кўрак йиғиштирилмоқда. Айниқса илғор теримчи Т. Дарсидза кунига 50—60 килограммдан кўрак териб, ҳаммадан олдинда бормоқда. Умуман олганда бу колхознинг а'золари даладаги қолган ҳосилни тез кунларда йиғиб олиш, пландан ташқари яна 50 тонна пахта топшириш учун курашмоқдалар.

Ильич номли колхоз а'золари йиғим-терим мавсумини тугаллаш давридаги ишларни келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин яратиш блан тўғри қўшиб олиб бормоқдалар. Ҳозиргача колхозда ғўзапоялардан бўшаган ерлар, шунингдек бошқа экин майдонларидан 300 гектари ўғитланиб, сифатли шудгор қилинди. Шудгорлашда тракторчилардан ўртоқ В. Сорокин айниқса ғайрат блан ишламоқда. У кунига 9—10 гектар ерни ҳайдаб бермоқда. Шунга ўхшаш Ф. Васильев, Н. Есипов ўртоқлар ҳам кунига 7—8 гектар ерни шудгорлаётирлар. Механизаторлар колхоз а'золари блан мустаҳкам алоқада ишлаб, 28 декабрьгача барча майдонларни шудгорлаб беришга қарор қилганлар.

С. МАХАТОВ,
Л. САМБЕТОВ.

Ўғит ўз вақтида ташиб олинмаётир

Пахта майдонларини шудгор қилишдан олдин сифатли қилиб ўғитлаш—мўл ҳосил етиштиришда катта роль ўйнайди. Ана шунга қарамай, Ўртачирчиқ районидаги кўп колхозларнинг раҳбарлари бу муҳим соҳага етарли э'тибор бермай келмоқдалар. Улар кўпинча пахта майдонларига ўғит солмасдан шудгорламоқдалар ва бу блан жиддий хатоликка йўл қўяётирлар.

Ҳозир райондаги ҳамма колхозларда ҳам кўраклари йиғиштириб олинган ерлар ғўзапоядан пешма-пеш тозаланиб, кузги шудгорлаш кучайтирилмоқда. Шу кунларда минерал ўғитни ўз вақтида ташиб келтириш, ерга сепиш жуда ҳам зарур. Лекин 2-нчи МТС зонасидаги Калинин номли, Энгельс номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозларининг раҳбарлари «транспорт йўқ» деган баҳона блан бу муҳим ишга ўтакетган даражада совуққонлик блан қараб келмоқдалар. Калинин номли колхоз давлат томонидан берилган 248 тонна суперфосфатдан ҳали бир килограммини ҳам ташиб олгани йўқ.

Райондаги энг йирик пахтакор Куйбишев номли колхоз 540 тонна суперфосфатдан 120 тоннасини ташиб олди, холос. Бундай аҳволни 1-нчи МТС зонасидаги Ленин номли, Карл Маркс номли, Сталин номли колхозларда ҳам кўриш мумкин.

Келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлашда энг зарур бўлган ўғитни 3 — 4 кун ичида ташиб олиш, шу блан бирга маҳаллий ўғитни дала бошига ташиб чиқариш колхоз раҳбарларининг шу кунлардаги энг муҳим вазифаларидан бири бўлиши лозим.

Т. ЙУЛДОШЕВ,
Р. ЯФАСОВА.

* *

Тракторлар ремонти ва кузги шудгорлаш кечикмоқда

Янгийўл районидаги 2-нчи МТСга бориб қолсангиз, раҳбарлар оғзидан бир хилдаги баланд парвоз гапларни эшитасиз. Улар «тракторлар ремонтини конвейер усулида ташкил қилганликлари, колхозларга юборилган тракторларнинг ҳаммаси тўхтовсиз ишлаб турганлиги, кўчма устахоналар ташкил қилинганлиги» тўғрисида мақтаниб сўзлайдилар.

— МТС паркида фақат 3 та трактор бор, қолганларининг ҳаммаси далада, — дейди партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Шамсиев, — ишимиз жойида..

— Тўғри, — унинг сўзларини тасдиқлайди бош инженер ўртоқ Ю. Боголюбов, — ҳозир тракторларимизнинг шудгор қилиши учун колхозларда тайёр ер ҳам қолгани йўқ, қойил қиламиз...

МТС раҳбарларининг бу гапларига чиндан ҳам ишонса бўладими? Тракторлар ремонти ва шудгорлаш ишлари чиндан ҳам яхши йўлга қўйилганми? Афсуски, иш шу хилда ташкил этилган эмас! Чунки, МТС раҳбарларининг, шахсан бош инженер ўртоқ Боголюбовнинг ўз вазифасига ўтакетган даражада совуққонлик блан қараётганлиги натижасида бу йил ҳайдов тракторлари ремонти ҳаддан ташқари сифатсиз ўтказилди. Раҳбарлар дастлабки муваффақиятлардан тўғри хулоса чиқариш ўрнига эсанкираб қолдилар. Улар ремонт ишлари устидан тўғри контрольлик олиб бормадилар, талабчанликни бўшаштириб юбордилар. Номигагина ремонт қилинган тракторлар техника кўригидан ўтказилмай туриб, «мендан кетгунча эгасига етгунча» қобилида колхозларга жўнатиладилар. Шундан кейин «ишни қойил қилиб юбордик» деган нотўғри кайфиятта берилган раҳбарлар хотиржамланиб, дала бетини кўрмайдиган, трактор бригадалари ишидан хабар олмайдиган бўлиб қолдилар. МТС директори ўртоқ П. Галицинский ҳам, бош инженер ўртоқ Ю. Боголюбов ҳам кабинетдан туриб раҳбарлик қиладиган, телефон орқали буйруқ бериб сводка тўплайдиган бўлиб қолдилар. Натижада тракторчилар ва механик бригадалар ўртасида меҳнат интизоми бузилди, шудгорлаш сур'ати ҳаддан ташқари пасайиб кетди.

Мана, МТС зонасидаги «XIX партс'езд», Фрунзе номли, «Коммунизм» колхозларининг далалари. Бу ерда иш МТС партия ташкилотининг секретари С. Шамсиев, бош инженер Ю. Боголюбов ўртоқлар айтгандек эмас. Ғўзапоялардан тозаланган 100—150 гектарлаб тайёр ер бўлишига қарамай, ҳайдов тракторларининг кўпчилиги ишламай бекор турипти. Уларнинг кўпчилиги сифатсиз, шошма-шошарлик блан ремонт қилинганлиги, қисм ва детальлар етишмаганлиги учун бузилиб ётипти. Шунинг учун ҳам 22—23 декабрь кунлари «XIX партс'езд» колхозидаги 4 трактордан 3 таси, «Коммунизм» колхозига юборилган 10 трактордан 7 таси мутлақо ишламаган. Фрунзе номли колхозда 4 та трактор борлигига қарамай, ўша кунлари бир гектар ҳам ер шудгор қилинмаган.

Тракторларнинг тез-тез бузилиб туриши, МТС раҳбарларининг бу муҳим масалага етарли э'тибор бермаётганлиги, ҳайдовчилар ўртасида меҳнат тўғри ташкил этилмаганлиги, тракторларнинг ҳаддан ташқари унумсиз ишлаётганлиги сабабли колхозларда бирор кун ҳам кундалик шудгорлаш графиги бажарилмаётир.

Жданов номли колхозда хизмат қилаётган 6-нчи, Фрунзе номли колхозда хизмат қилаётган 15-нчи трактор бригадаларининг тракторчилари сменада бир яримикки гектардан шудгор қилмоқдалар, холос.

МТС раҳбарлари томонидан йўл қўйилаётган ана шундай қатор хато ва камчиликлар туфайли «XIX партс'езд» колхозида мавжуд бўлган 700 гектар пахта майдонидан 201 гектар, «Коммунизм» колхозида 1131 гектар пахта майдонидан 568 гектари, Фрунзе номли колхозда эса 968 ўрнига фақат 293 гектари шудгор қилинган.

МТС раҳбарлари «20 декабрь куни шудгорлашни тамом қиламиз» деб ва'да берганлар. Афсуски, ҳаркуни ўнлаб тракторларнинг ишламай бекор туриши бу ва'даларнинг қуруқ, қоғоздаги ва'далар эканлигини кўрсатади.

Райондаги биринчи МТС да аҳвол бундан ҳам ёмон. Ҳозир шу МТС зонасидаги колхоз далаларида 16 та трактор бузилиб ётипти. Хрущев номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Аладинов: «Тракторнинг орқа мости синган» дейди. Молотов номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Рафиқов «радиатор ишламаяпти» деб шикоят қилади. Ана шуларни ҳисобга олганда «ремонтдан чиқарилган»дан кейин орқа мости синган 4 та, мотори бузуқ 4 та, шестерняси синган 3 та — ҳаммаси бўлиб 16 та трактор ишга ярамай қолган.

Хўш, бу ҳодисалардан МТС директори А. Мешков, бош инженер Н. Макаров ўртоқларнинг хабарлари борми? Раҳбар бўлади-ю, хабари йўқ дейсизми! Тракторчилар, механиклар бирнеча бор шикоят қилиб МТСга келганлар, воқиани раҳбарларга тушинтирганлар. Афсуски, раҳбарлар бу талабларга қулоқ солмай келаётирлар. Улар «сабр қилинг», «эрта-индин кўчма устахона юборамиз, бузуқ тракторларни албатта тузатамиз» деб тракторчиларни юпатмоқдалар, тўғрироғи алдамоқдалар. Ҳозирги кунда энг муҳим ҳисобланган бу вазифани пайсалга солиб келмоқдалар. Ахир, 3—4 кундан бери 16 тракторнинг ишламай бекор туриши, уларни тузатиш ва ишга тушириб юборишга бепарволик блан қараш фактига чидаб туриш мумкинми?!

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бош инженер ўртоқ Н. Макаровнинг айби блан кўчма устахоналардан, мавжуд ички ресурслардан фойдаланилмаётир, директор ўртоқ А. Мешков эса трактор бригадаларини кадрлар блан тўла та'минлаш, шу орқали ишни икки сменада ташкил қилиш масаласига мутлақо аҳамият бермаётир. МТС да ана шундай қўпол хатоликларга йўл қўйилаётганлиги учун ҳам «10 декабрьда шудгорлашни тугатамиз» дейилган ва'да 20 декабрьга, ундан кейин 25 декабрьга кўчирилди. МТС зонасидаги Ворошилов номли колхозда ҳали шудгор қилинмаган 475, Молотов номли колхозда 500, Навоий номли колхозда 400, жам'и 2 462 гектар пахта майдони бор. Лекин МТС раҳбарлари ҳозирги ғанимат кунлардан фойдаланиш зарур эканлигини тушиниб етмаётирлар.

Янгийўл район партия комитети ҳамда район ижроия комитети раҳбарлари ҳар иккала МТС да йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни тезда бартараф қилиб, мўл ҳосил гарови бўлган кузги шудгорлашни ҳартарафлама кучайтириб юбориш ишига амалий раҳбарлик қилишлари керак.

У. ЖОНГИТОВ.
С. АБДУЛЛАЕВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

Уйғуннинг „Танланган асарлари“

Яқинда Узбекистон ССР давлат нашриёти шоир ва драматург Уйғуннинг «Танланган асарлари»ни босиб чиқарди. Тўпламга авторнинг кўпчилик ше'р ва поэмалари блан бирга драматик асарлари ҳам кирган.

Уйғун ўзбек совет адабиёти майдонида қарийб 30 йилдан буён ижод қилади, ўзининг ғоявий бақувват, бадиий пишиқ асарлари блан кенг китобхонларга танилган. У, узоқ йиллик ижодий даврда ўндан ортиқ ше'рлар тўплами ва қатор драматик асарлар яратган ёзувчидир.

Уйғуннинг янги «Танланган асарлар»инииг ижобий томонларидан бири шуки, бу китоб шоирнинг кўпйиллик катта ижодий даврда яратган асарларидан ташқари сўнгги йилларда ёзилган, илгариги тўпламларига кирмаган янги асарларини ҳам ўз ичига олади. Тўплам шоирнинг «Ўқучига» ше'ри блан бошланади. Шоир бу ше'рида бутун ижодининг «энг асл боби»ни, қалбини ўз ўқучиларига бағишлаганини қайд қилади.

Сизга бағишланур, ўқучим,
Ижодимнинг энг асл боби.
Куйга тўлиб янграр сиз учун
Юрагимнинг олтин рубоби.

Тўпламда Уйғуннинг илк ижодий даврда ёзилган «Тутқин келинчак», «Товуш», «Шаҳар» каби ше'рларидан кейин, унинг ўттизинчи йилларда ёзган поэтик асарлари берилган. Шоирнинг «Жонтемир», «Коммунизмнинг гул боғларига», «Назир отанинг ғазаби», «Гуласал», «Қуёш ўлкасига» каби асарларида давлат ва халқ манфаатини ўз шахсий манфаатидан юксак қўючи совет кишиларининг ватанпарварлик туйғулари: давлат, колхоз мулкига, социалистик меҳнатга бўлган янгича муносабат, совет кишиларининг ижодий меҳнати, коммунистик келажакка интилиши ва замонамиз кишиларида пайдо бўлган янги характер ва ҳислатлар ифодаланади.

Уйғуннинг «Жонтемир» поэмасида ўтмишда жафо тортган, фақат Октябрь социалистик революцияси туфайли, Коммунистик партия раҳбарлигида озодликка чиққан, бахт ва саодатта эришган меҳнаткаш ўзбек халқининг ҳаёт йўли акс этади. Чунки, шоир Жонтемирнинг шахсий ҳаёти орқали «ўтмишнинг жафоли қўйнида» ўз умрини ўтказган ўзбек халқининг ҳаёт йўлини реал лавҳаларда чизади. «Назир отанинг ғазаби» ше'рида эса социалистик меҳнатга бўлган янгича муносабат идеяси куйланади. «Бригадир Карим» ше'ридаги Карим образи социалистик хислатта эга бўлган янги типдаги кишилар жумласига киради. У, ўз манфаатини коллектив манфаатига бўйсиндиради, пахта планини бажаришда, ўз районини қолоқликдан чиқаришга бор имкониятини ишлатади, ўз бригадасини меҳнатга отлантиради.

Уйғун ўзининг «Март кунлари», «Колхозчи қизга» ше'рларида хотин-қизлар озодлиги ва уларнинг социалистик жамиятда тутган роли, фидокорона меҳнати, янги ҳаёт, социалистик ҳаёт учун курашларини гўзал мисра'ларда беради.

Тўпламда шоир Уйғуннинг Улуғ Ватан уруши йилларида яраттан поэтик асарлари кенг ўрин олган. Шоирнинг уруш йилларида ёзган 80 дан ортиқ ше'рлари тўпламга киритилган.

Улуғ Ватан уруши йилларида Уйғун томонидан ёзилган асарларнинг асосий қаҳрамонларидан бири—шиддатли жанг майдонида душманга қарши Ватан учун, тинчликсевар халқи учун курашган совет жангчиси образидир. Урушнинг дастлабки кунларида ёзилган «Хайрлашув» ше'ридан бошлаб, уруш йилларида яратилган «Жангчи дўстимга», «Учрашув», «Анор», «Қаҳрамон», «Ўша вокзал» каби қатор асарларида Ватан учун, унинг истиқболи учун, порлоқ келажаги учун қаҳрамонларча жанг қилаётган совет жангчисининг ёрқин образи зўр муҳаббат ва талант блан гавдалантирилади.

Уйғуннинг бу давр ижодида халқлар дўстлиги темаси ҳам фахрли ўрин эгаллайди. Унинг «Лолалар», «Открытка», «Тасалли» каби ше'рлари шу темада ёзилган асарлардир.

Тўпламга душман устидан қозонилган ғалабани та'минлашда фронт орқасида ватанпарвар халқимизнинг меҳнат соҳасида олиб борган курашини ифодаловчи «Теримчи қизга», «Фарҳод қуёши», «Сирдар'ёнинг сири» ше'рлари киритилиб, жуда яхши иш қилинган. Чунки, Уйғуннинг Ватан уруши йилларидаги ижоди бой, асарларининг темаси хилма-хилдир. Унинг ижодида фақат фронт темаси куйланмай, балки халқимизнинг меҳнат фронтидаги ғайрати, қаҳрамонлиги ҳам зўр бадиий куч ва пафос блан куйланади. Шунга қарамай, Уйғуннинг «Танланган асарлар»ига шоирнинг Ватан уруши даври ижодидаги ба'зи муваффақиятсиз ше'рлари ҳам кирган. Ма'лумки, Улуғ Ватан уруши йилларида халқимиз Коммунистик партия раҳбарлигида гитлерчи-фашистларга қарши ҳаёт-мамот урушини олиб борди. Халқимиз жанг майдонида бўлмасин, меҳнат фронтида бўлмасин ажойиб қаҳрамонликлар кўрсатиб, дун'ё халқлари олдида Совет ҳокимиятининг ва совет кишиларининг қудратини, юксак ма'навий қиёфасини намойиш қилди.

Хотин-қизларимиз фронтга кетган ёрларининг ўрнини эгаллаб завод-фабрикаларда, колхоз ва совхоз далаларида чарчамай меҳнат қилиб, душман устидан қозонилган ғалабага ўз ҳиссасини қўшдилар. Аммо Уйгуннинг тўпламига кирган («Кел», «Қанча йироқ кетса, шунча тез келар» каби) ба'зи ше'рларида тасвирланган хотин-қизлар ёрининг рашки, бе'мани гумон-шубҳалар, ўз ёридан нолиш каби фикрга ўралиб қолади. Ҳатто ёрининг тез келмаганлигидан зорланади. Масалан:

Мен қайтиб, келар деб ҳар кун кутаман,
У эса кун сайин кетар узоқлаб,
Мен эса кун сайин зардоб ютаман,
Ҳижрон китобини аста варақлаб.

«Чидам, сабру-қарори» тугаган, «Кун-сайин зардоб ютган» бу хотин-қизлар меҳнат фронтида кўрсатган қаҳрамонликлари блан ёрларига содиқ эканликларини кўрсатиш ўрнига, ортиқча фироқ чекиш, ҳижрон ўтида ёниш блан ўз ёрларини кутадилар. Совет хотин-қизларини бундай тасвирлаш Уйғуннинг шу давр поэзиясидаги нуқсони эди.

Умуман тўпламдаги Ватан уруши йилларида ёзилган асарларида Уйғун жонажон Коммунистик партияни, социалистик Ватанини бутун қалби блан севган, душман блан бўлган жангларда қаҳрамонлик кўрсатаётган, меҳнат фронтида душман устидан ғалаба қозониш учун тинмай меҳнат қилаётган совет кишисининг улуғвор образини яратиб берди. Унинг яратган қаҳрамонлари Ватан, халқ манфаатини ўз шахсий манфаатидан юқори қўяди, ўз тақдирини Ватан, халқ тақдири блан қаттиқ боғлайди. Унинг қаҳрамонлари муқаддас жанг майдонида ҳам, қаҳрамон партизанлар отрядида ҳам, социалистик қишлоқ далаларида ҳам оташин ватанпарварлик кўрсатади.

Тўпламга шоирнинг Ватан урушидан кейинги ёзган ше'рларидан намуналар киритилган. «Фарҳод ше'рлари», «Келинчак», «Дўстимга» каби ше'рларида шоир совет кишиларининг тинч қурилиш давридаги жўшқин меҳнатини куйлайди. «Салом, келажак!», «Янги бахт блан» ше'рларида эса коммунистик келажак ва унга йўл бошловчи Коммунистик партия, бахтиёр халқимиз улуғланади.

Тўпламнинг яна бир ижобий томони шундаки, унда Уйғуннинг лирик ше'рлари ва поэмаларидан ташқари драматик асарларидан ба'зилари ҳам бор.

Тўпламга Уйғуннинг «Навбаҳор», «Навоий» (бу асар драматург И. Султонов блан биргаликда ёзилган) ва «Олтин кўл» (қайтадан ишланган варианти) драмалари кирган.

Уйғун «Навоий» драмасида XV асрда яшаб, ижод этган ўзбек халқининг улуғ ёзувчиси Навоий образини яратган. Шунинг учун ҳам драма марказида ўз даврининг тараққийпарвар кишиси, ўзининг куч ва идрокини халқ бахти учун сарф қилган, мамлакатда зулмга қарши курашувчи, адолатни ёқловчи буюк гуманист Навоий образи туради. Асарда Навоий, айниқса давлат арбоби сифатида тез кўзга ташланади. Навоий келажакка зўр умид блан қаровчи оптимист образдир. У «қачонлардир адолат офтоби барқ уриб чиқмоғи»га ишонади, «дун'ёда бахт ва ҳаққоният тантана қилмоғи лозим»лигини умид қилади. Шунинг учун Навоий:

«Муқаррар, оқибат бизнингча бўлғай,
Адолат нурлари оламга тўлғай» —

дейди.

Драмада Навоий образи тарихан тўғри ёритилган. Ундаги дун'ё қарашининг чекланганлиги тўғри ифодаланган. Аммо, асарда Навоийнинг давлат арбоби эканлиги биринчи планга қўйилиши ва бу блан унинг буюк шоир эканлигининг камситилиши бу образга бирмунча путур етказган.

Драмада жуда кўп персонажлар иштирок этади. Улар орқали автор тарихни ва тарихий шахсларни тўлиқроқ кўрсатишга муяссар бўлади. Умуман айтганда Уйғун ва И. Султоннинг «Навоий» драмаси фақат драматургларнинг эмас, балки ўзбек совет драматургиясининг ҳам йирик ютуғидир.

Уйғун «Навбаҳор» драмасида социалистик колхоз қишлоғини ва ундаги ватанпарвар кишиларнинг образини чизади. Драманинг асосида танқид ва ўз-ўзини танқид тараққиётимизнинг асосий қонунларидан бири деган ғоя ётади. Қўлга киритган ютуқлари блан мағрурланиб кетган, коллективдан ажраб қолган, шуҳратпараст, лекин соф виждонли коммунист, колхоз раиси Дадавой, қишлоқ хўжалик институтини тамомлаган ёш агроном Баҳор, райком секретари Комилов, колхоз партия ташкилотининг секретари Қодир, бригадирлар Музаффар, Ўрмон, колхозчилар Тошмат, Нурмат каби совет кишилари образи орқали колхозда пахта учун кураш, уларнинг ма'навий қиёфаси асарда ёрқин бўёқларда берилади.

Уйғун тўпламга «Олтин кўл» музикали драманинг янги ишланган вариантини киритган. Ма'лумки, Уйғун бу драмада ҳам колхозчиларнинг пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун бўлган курашлари, уларнинг социалистик меҳнатга янгича муносабатлари ва кишилар онгидаги эскилик қолдиқларига қарши кураш каби қатор масалаларни кўтаради.

Уйғун драманинг бу янги вариантини қайта ишлашда ба'зи бир ўзгаришлар киритган. Масалан: 3 пардадаги 4 кўриниш чиқариб ташланган. Бу кўринишда талқин қилмоқчи бўлган фикр бошқа кўринишларга қўшиб юборилган. Шунингдек, Ғани образига ба'зи аниқликлик киритилиб, бу образ қисман тўлдирилган, асардаги ба'зибир муваффақиятсиз ше'рий жумлалар қайтадан ишланган ва янги фикрлар блан бойитилган.

Драманинг янги вариантида ҳам Турсунали асарнинг марказида туради. У, илғор звено бошлиғи. Ўтган йилги ютуқлари блан мағрурланади. Звено а'золарининг меҳнати блан қўлга киритилган ютуқларни фақат ўзининг шахсий меҳнати туфайли деб билади. Шунинг учун:

Звеновой мен бўламан,
Нима қилсам хоҳишим.
. . . .
Меники — илғор звеновой
Мен колхознинг фахриман.

деб звено а'золарини менсимайди. Драматург бунда халқнинг улуғ кучини, қудратини менсимовчи, ютуқлар олдида эсанкираб қолган шуҳратпараст звено бошлиғи образини чизади. Драма воқиасининг ривожида Турсуналининг характери очилаборади. У социалистик мусобақани менсимайди, меҳнат интизомини бузади ва ниҳоят ўзбошимчалик блан колхозни ташлаб кетиб қолади. Бора-бора Турсунали ўз хатосига тушунади, яна колхозга қайтади, меҳнатда ўзини оқлайди.

Автор драмани қайта ишлашда бу образга деярли янгилик киритмаган, бу образнинг тўлақонли бўлиши учун курашмаган. Янги вариантда ҳам Турсунали фақат ютуқлар олдида эсанкираб қолган, мағрурланиб кетган звено бошлиғи эмас, балки социалистик мусобақанинг моҳиятига тушиниб етмовчи, уни менсимовчи ғалтабин, танқид ва ўз-ўзини танқидга шахсий «ўч олиш» деб қаровчи онгсиз звено бошлиғи бўлиб қолган. Шунингдек Турсуналини тарбиялашда коллективнинг кучи жуда бўш берилган. У колхозчиларнинг ҳаракати, та'сири блан ўз хатоларини англамай (биринчи вариантда ҳам шундай), балки қандайдир ташқи сабаблар блан тўғри йўлга тушади.

Турсуналига айбларини, хатоларини тушинтиришда, уни тарбиялашда колхоз партия ташкилотининг секретари Ҳамдам асарнинг биринчи вариантида қанчалик суст ҳаракат қилган бўлса, бу вариантида ҳам шундай суст ҳаракат қилади. Бу, шубҳасиз асарнинг асосий нуқсонларидан биридир. Чунки, Ҳамдам партиянинг колхоздаги вакили. У колхознинг бутун ҳаётига, жумладан ҳарбир колхозчига ғамхўр, раҳбар, тарбиячи бўлиши керак. Шунинг учун драматург ўз асарини қайта ишлаш процессида бу образни тўлдириши, унинг пишиқ ва тўлақонли бўлиши учун диққат қилиши лозим эди.

Умуман олганда «Олтин кўл» драмасининг бу янги варианти ҳам ғоявий томондан пишиқ бўлмаган асардир. Ундаги образларнинг характери, ма'навий қиёфаси ҳартарафлама очилмайди. Бу шуни кўрсатадики. Уйғун ўз асарини қайта ишлашда ўзига нисбатан талабчанлик қилмаган, драманинг ғоявий томондан пухта-пишиқ, юксак бўлишига етарли э'тибор бермаган, фақат ба'зи ўзгаришлар киритиш блан кифояланган, холос.

Хулоса қилиб айтганда, Уйғуннинг янги «Танланган асарлар»и ба'зи камчиликлардан қат'ий назар, Уйғуннинг фақат шоиргина эмас, балки драматург сифатида ўқучиларга танитучи китобдир.

А. АБРОРОВ.
филология фанлари кандидати.

Н. А. БУЛГАНИН ВА Н. С. ХРУШЧЕВ СОВҒА ҚИЛГАН СОВЕТ САМОЛЁТИ ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИГА ТОПШИРИЛДИ

ДЕҲЛИ, 24 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев Ҳиндистондан жўнаб кетиш олдидан Ҳиндистон Республикасининг бош министри Жавоҳарлал Неруга «ИЛ — 14» маркали совет самолётини совға қилган эдилар.

Бугун Деҳлидаги Палам аэродромида шу самолётни топшириш маросими бўлди. Бу маросимда бош министр Жавоҳарлал Неру, мудофаа министри К. Н. Катжу, мудофаани уюштириш министри Тьяги, мудофаа министрининг ўринбосари С. Мажитхиа, штабларнинг бошлиқлари ва мудофаа министрлигининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар. Совет томонидан фавқулодда ва мухтор элчи М. А. Меньшиков бошчилигида СССРнинг Ҳиндистондаги элчихонасининг ходимлари ва ҳарбий атташе вазифасини ижро этучи полковник П. А. Гречишкин бошчилигида СССРнинг Ҳиндистондаги ҳарбий атташеси аппаратининг ходимлари ҳозир бўлдилар.

Аэродромда Палам авиабазасининг шахсий состави саф тортиб турди.

СССР элчиси М. А. Меньшиков самолётни топшира туриб қисқача нутқ сўзлади.

Бош министр Ж. Неру ўзининг жавоб нутқида айтдики, Ҳиндистон халқи Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга қилган визитини узоқ вақтлар эсда сақлайди, чунки бу визит ҳар иккала улуғ халқ ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг символидир. Ж. Неру бу совға учун ташаккур изҳор қилди ва бу ташаккурни Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевга топширишни сўради. Бу совға, деди Ж. Неру, дўстликни ва совет раҳбарларининг Ҳиндистонга қилган тарихий визитини доим эсга тушириб туради.

Ж. Неру самолётга «Мегхдут» («Осмон элчиси») деган ном берди.

Н. А. БУЛГАНИН ВА Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ САФАРИ ТЎҒРИСИДАГИ МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

БУХАРЕСТ, 24 декабрь. (ТАСС). Руминия телеграф агентлиги билдиради: Давлат сиёсий адабиёт нашриёти «Тинчлик ва дўстлик мактуби» тўпламини нашр этди. Бу тўпламда Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистон, Бирма, ва Афғонистонда бўлган вақтларида сўзлаган нутқлари, шу тўғрида э'лон қилинган ҳужжатлар ва совет журналистларининг «Правда» газетасида босилган хабарлари бор.

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ БЛАН ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ПЕКИН, 25 декабрь. (ТАСС). Хитой Халқ Республикаси ва Германия Демократик Республикасининг ҳукумат делегациялари ўртасида бўлган музокаралар натижасида бугун Пекинда Хитой Халқ Республикаси блан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида Шартнома, маданий ҳамкорлик тўғрисида битим, карантин ва ўсимликларни ҳимоя қилиш тўғрисида битим, шунингдек Хитой Халқ Республикаси ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматларининг Қўшма баёноти имзоланди.

Шартнома, Битимлар ва Қўшма баёнот имзоланганидан кейин Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай ва Германия Демократик Республикасининг бош министри Отто Гротеволь нутқ сўзладилар.

Германия Демократик Республикаси блан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома

ПЕКИН, 25 декабрь. (ТАСС). Бугун Пекинда Германия Демократик Республикаси блан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Имзоланган ҳужжатда айтилишича, ҳар иккала давлат бутун дун'ёда тинчликни ва халқлар хавфсизлигини та'минлаш мақсадида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг принципларига ва Уставига мувофиқ равишда қилинадиган барча халқаро ишларда самимий ҳамкорлик руҳида иштирок қиладилар.

Аҳдлашучи ҳар иккала томон, дейилади сўнгра шартномада, ҳар иккала давлатнинг манфаатларига тааллуқли муҳим халқаро масалаларнинг ҳаммаси юзасидан қардошларча бирдамлик руҳида бир-бирлари блан маслаҳатлашадилар. Бунда улар ўз территорияларининг дахлсизлигини ва ўз давлатларининг хавфсизлигини та'минлаш шунингдек бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш зарурлигига алоҳида э'тибор берадилар.

Аҳдлашучи ҳар иккала томон ўз давлатларининг манфаатларига мувофиқ равишда, суверенитетни ўзаро ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик, тенгҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида ҳамма соҳаларда дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш мажбуриятини зиммаларига оладилар.

Аҳдлашучи томонлар ўз давлатларидаги тинч қурилиш манфаатларини кўзлаб, бир-бирларига иқтисодий ёрдам кўрсатишга, шунингдек иқтисодий, илмий-техника ҳамкорлигини ва маданий ҳамкорликни янада ривожлантиришга қарор қилдилар.

Шартнома Германия тинчликсевар ва демократик бир бутун давлат бўлиб тиклангунча, ёки ҳар иккала аҳдлашучи томон шу шартномани ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисида битимга келмагунларича ўз кучини сақлайди.

УМУМҲИНДИСТОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ МАХСУС СЕССИЯСИ

ДЕҲЛИ, 24 декабрь. (ТАСС). Кеча Деҳлида Умумҳиндистон тинчлик кенгашининг махсус сессияси очилди. Сессияни Кенгашнинг раиси доктор Сайфиддин Китчлу очди. Китчлу бу йилнинг тинчлик кучлари ғалаба қилган йил бўлганлигини та'кидлади. У бу йил халқаро кескинлик юмшаганлигини кўрсатадиган кўпгина воқиалар бўлганлигини уқтириб ўтди. Китчлу 1955 йил Бандунг руҳи ва Женева руҳи вужудга келган йил бўлди, деди. «Совет Иттифоқи раҳбарлари шарафига ўтказилган жуда катта митинг ва намойишлар, — деди у, — бу йилнинг — тинчлик ғалабаси, ҳаракатимизнинг ғалаба бўлган йилнинг энг юксак нуқтаси бўлди. Биз бу ғалабалар блан фахрланишга ҳар жиҳатдан ҳақлимиз».

Шу блан бирга, деди Китчлу, совуқ муносабатлар урушининг тарафдорлари ўз ишларини кучайтиришга интилмоқдалар. Улар Бағдод пакти ва СЕАТО (Шарқи-Жанубий Осиё учун тузилган ҳарбий блок) каби пактлар блан, ўз ҳарбий иттифоқларини мустаҳкамламоқдалар. Ҳиндистонни ҳарбий базалар блан қуршаб олишга интилмоқдалар. Бу пактлар, деди Китчлу, Осиё халқларини бир-бирларидан ажратиб юборишга ва уларни Ғарбдаги империалистик давлатларнинг тўп емига айлантиришга қаратилган.

Сўнгра, Китчлу ҳозирги вақтда тинчлик тарафдорлари олдида катта вазифалар турганлигини кўрсатди. «Дун'ё халқлари, — деди у, — урушни тақиқлаш имкониятига эгадирлар ва биз шу мақсад йўлида қат'ий қадамлар қўйган бўлсак ҳам, ҳали бу мақсадга эришганимиз йўқ. Бандунг ва Женева руҳини йўқотишга уринаётган кишиларга қарши зўр ғайрат блан курашмоқ зарур».

Шундан кейин, сессияда меҳмон сифатида қатнашаётган Ҳиндистоннинг кўзга кўринган жамоат арбоби Рамешвари Неру сўзлади. «Дун'ёдаги аҳвол ва муҳит, деди у, ўзгарди. Турли системаларнинг тинч-тотув бўлиб яшаши мумкин эканлиги аниқ-равшан бўлиб қолди. Масалан, Ҳиндистонда ва Совет Иттифоқида турли системалар мавжуд бўлса ҳам, улуғ совет раҳбарлари мамлакатимизга келганларида улар зўр шодлик ва самимият блан кутиб олиндилар. Бунга сабаб шуки, улар тинчлик учун курашмоқдалар ва бутун дун'ёда тинчлик ўрнатиш учун бутун кучларини сарф қилмоқдалар. Тинчлик муқаррар тантана қилади».

Австралиядаги тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг кенгаш сессиясида ҳозир бўлган кўзга кўринган арбоби У. Морроу Осиёда коллектив хавфсизлик пактини тузиш кераклигини айтди. Женева руҳи, деди у, йўқолгани йўқ ва халқлар Женева руҳини ҳақиқатга айлантираоладилар.

Кечаги мажлисда Умумҳиндистон тинчлик кенгаши раисининг ўринбосари, ёзучи-драматург К. А. Аббос, Умумҳиндистон деҳқонлар союзи раисининг ўринбосари Индулал Ягник ва бошқалар ҳам нутқ сўзладилар.

Сессия Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Европадаги халқ демократияси мамлакатлари, Индонезия, Бирма, Сурия, Франция ва бошқа мамлакатлардаги тинчликни ҳимоя қилиш комитетларидан жуда кўп табриклар олди.

Пармалаш станоклари сотиш тўғрисида Ҳиндистон блан СССР ўртасида тузилган битимнинг имзоланганлиги ҳақида Ҳиндистон информация бюросининг хабари

ДЕҲЛИ. 24 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистон информация бюроси билдиради: 23 декабрьда Деҳлида Ҳиндистонга 20 та пармалаш станоги сотиш тўғрисида Ҳиндистон ва СССР ҳукуматлари ўртасида тузилган битим имзоланди. Бу станокларнинг қиммати 2 миллион рупиядан ортиқдир. Давлат секторидаги корхоналар иккинчи бешйиллик планни бажариш даврида кўмир чиқарадиган районларда кўмир запасларини аниқлаш ишлари олиб борган вақтда ана шу пармалаш станокларидан фойдаланилади.

Ўзбекистон сан'ат арбобларининг Ҳиндистонда бўлиши

ДЕҲЛИ, 25 декабрь. (ТАСС) «Нейшнл геральд» газетасининг хабарида айтилишича, Ҳиндистонда саёҳат қилиб юрган Ўзбекистон сан'ат арбоблари делегацияси Уттар Прадеш штатининг пойтахти Лакнау шаҳрига келган. Ўзбек артистлари 23 декабрьда бу шаҳарда биринчи концерт берганлар. Концерт катта муваффақият блан ўтган. Зал тамошабинлар блан лиқ тўлган.

Концерт тамом бўлганидан кейин штат соғлиқни сақлаш министри Ч. Б. Гупта совет артистларига гулдасталар тақдим этган.

Штат ҳукумати меҳмонларнинг келиши муносабати блан қабул маросими ўтказган.

РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИНИНГ II С'ЕЗДИ

БУХАРЕСТ, 23 декабрь. (ТАСС). Бугун Бухарестда Руминия ишчи партиясининг II с'езди очилди.

С'ездни Руминия ишчи партияси Марказий комитети сиёсий бюросининг а'зоси К. Пирвулеску қисқача кириш нутқи блан очди. К. Пирвулеску ўз нутқида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг КПСС Марказий Комитети президиуми а'зоси А. И. Кириченко, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари И. В. Капитонов, СССРнинг Руминиядаги элчиси А. А. Епишев ва академик М. Б. Митин составида с'ездга келган делегациясини табриклади.

Ҳамма ўрнидан туради ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига гулдурос қарсак чалади. Сўнгра К. П. Пирвулеску давомли қарсаклар остида қаҳрамон Хитой Коммунистик партиясининг Хитой Халқ Республикаси раисининг ўринбосари Чжу-Дэ бошчилигидаги делегациясини, шунингдек бошқа қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг с'ездга келган делегацияларини қизғин табриклади.

С'ездининг президиуми ва секретариати, мандат ва ревизия комиссиялари бир овоздан сайланди. Делегатлар ва меҳмонлар Руминия ишчи партиясининг президиумда жой олган раҳбарлари Г. Георгиу-Деж, Киву Стойка, И. Кишиневский, Г. Апостол, А. Могиорош, Э. Боднараш, М. Константинеску ва бошқаларни давомли қарсаклар блан табрикладилар.

С'ездининг қуйидаги кун тартиби тасдиқланди:

1. Руминия ишчи партияси Марказий комитетининг ҳисобот доклади — докладчи ўртоқ Г. Георгиу-Деж.
2. Марказий ревизия комиссиясининг доклади — докладчи ўртоқ Николае Гуинэ.
3. 1956 — 60 йилларда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг иккинчи бешйиллик плани юзасидан II с'ездининг директивалари тўғрисида доклад — докладчи ўрток Киву Стойка.
4. Руминия ишчи партиясининг уставини ўзгартириш тўғрисида доклад — докладчи ўртоқ Николае Чаушеску.
5. Партиянинг марказий органларини сайлаш.

Сўнгра кун тартибидаги биринчи модда юзасидан с'езд аҳли қизғин кутиб олган Руминия ишчи партияси Марказий комитетининг биринчи секретари ўртоқ Георге Георгиу-Деж доклад қилди.

* * *

БУХАРЕСТ, 24 декабрь. (ТАСС). Руминия ишчилар партияси с'ездининг бугун эрталабки мажлисида ўртоқ Николае Гуинэ марказий ревизия комиссиясининг докладини қилди. Унинг докладидан кейин, Руминия ишчилар партияси Марказий комитетининг ҳисобот доклади муҳокама қилинабошлади. С'езд делегатлари Руминия меҳнаткашларининг ишчилар партияси раҳбарлиги остида экономика, фан ва маданият соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида сўзладилар, партия ва совет органларининг ишидаги камчиликларни очиб ташладилар ҳамда камчиликларни тузатиш йўлларини белгиладилар.

Шундан кейин, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг раҳбари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг а'зоси ва Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. И. Кириченко нутқ сўзлади. А. И. Кириченко гулдурос қарсаклар блан кутиб олинди.

* * *

БУХАРЕСТ, 25 декабрь. (ТАСС). Руминия ишчи партияси II с'ездининг кеча кечқурунги мажлисида Хитой Коммунистик партияси делегациясининг раҳбари ўртоқ Чжу Дэ табрик нутқи сўзлади. У Хитой Коммунистик партиясининг Марказий комитети ва Марказий комитет раиси ўртоқ Мао Цзэ-дун номидан, Хитой Коммунистик партиясининг ҳамма а'золари ва бутун хитой халқи номидан Руминия ишчи партияси иккинчи с'ездининг делегатларини қизғин табриклади.

Сўнгра ўртоқ Г. Георгиу-Деж доклади юзасидан бўлган музокараларда Руминия касаба союзлари марказий кенгашининг раиси Георге Апостол сўзлади.

Меҳнаткаш ёшлар союзи Марказий комитетининг биринчи секретари Корнел Фулджер ўз нутқини ёшлар ўртасида ишлаш, уларни тарбиялаш масалаларига бағишлади.

Бугун с'езд делегатлари Руминия ишчи партияси Марказий комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Биринчи бўлиб ички савдо министри Штефан Войтек сўзга чиқди. У мамлакатда социалистик савдони ривожлантиришга тўхталди.

Бакэу областидаги Хумулешть қишлоқли ўқитучи Виктория Штефан с'ездда оташин нутқ сўзлади. У эски Руминиада ўқитучиларнинг аҳволи аянчли бўлганлиги тўғрисида ва ҳозирги вақтда Руминия Халқ Республикасида халқ маорифи ходимлари ҳақида катта ғамхўрлик қилинаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Делегатлар мамлакатнинг энг кекса ва отоқли олими академик К. И. Пархоннинг нутқини самимий кутиб олдилар.

Мандат комиссиясининг доклади тасдиқлангандан кейин Руминия ишчи партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг а'зоси ва Руминия Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари Мирон Константинеску идеология ишлари ва маданий революция масалаларига бағишлаб нутқ сўзлади.

Руминия ишчи партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг а'зоси ва Руминия Халқ Республикаси Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари Эмиль Боднараш ўз нутқида қурилиш масалаларига, транспортни ва алоқа воситаларини ривожлантириш масалаларига тўхталди.

Бугун музокараларда химия саноати министри М. Флореску, Руминия ишчи партияси Марказий комитети а'зоси Л. Рэуту, ёзучи В. Галан, Сучав областьли деҳқон аёли Ф. Берару ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Руминия ишчи партияси иккинчи с'ездининг иши юксак активлик блан ўтмоқда. Делегатлар ишдаги камчиликларни ва уларнинг сабабларини анализ қилишга, ҳалигача ҳал этилмаган проблемаларга, республикада халқ хўжалигини ва маданиятни тез ривожлантиришга ёрдам бераоладиган ҳамма проблемаларга асосий э'тиборни бермоқдалар.

Четэллардаги Коммунистик партиялар ва ишчи партиялар вакилларининг с'ездда сўзлаган табрик нутқлари биродарлик ва бирдамликнинг ёрқин намойишига айланмоқда. С'езд қатнашчилари Франция Коммунистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюроси а'зоси Леон Мовэнинг, Швеция Коммунистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюроси а'зоси Кнут Бексгремнинг, Греция Коммунистик партияси Марказий комитети секретари Василис Бардзотаснинг табрик нутқларини қизғин қарсак чалиб кутиб олдилар.

С'езд Вьетнам меҳнаткашлар партиясидан ва Ҳиндистон ҳамда Индонезия Коммунистик партияларидан табрик телеграммалари олди.

«ИТАЛИЯ–СССР» ЖАМИЯТИ РАҲБАРЛИК КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

РИМ, 24 декабрь. (ТАСС). Буерда «Италия-СССР» жамиятининг яқинда сайланган раҳбарлик комитетининг мажлиси бўлди. Раҳбарлик комитети Орацио Барбиерини яна жамиятнинг бош секретари қилиб ва Бузонини унинг ўринбосари қилиб сайлади. Италия блан СССР ўртасидаги маданий алоқаларни кенгайтириш, шу жумладан, келгуси йил кўклам фаслида СССРда Италия рассомларининг асарлари виставкасини, шунингдек Италия фильмлари фестивалини ташкил этиш, бир-бирларига сан'ат арбоблари делегациялари ва олимлар делегациялари юбориш, рус тилини ўрганишни мактабларнинг программасига киритиш масалалари ҳам муҳокама қилинди.

ЮГОСЛАВИЯ-ЭФИОПИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

БЕЛГРАД, 24 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлигининг Массауадан (Эфиопия) берган хабарида айтилишича, Югославия Федератив Халқ Республикаси президенти Титонинг Эфиопияга қилган давлат визити тўғрисида бугун Массауада Югославия-Эфиопия қўшма ахбороти э'лон қилинган. Ахборотда уқтириб айтилишича, ҳар иккала мамлакат давлат арбоблари ўртасида олиб борилган музокараларда асосий халқаро проблемаларга ҳамда умумий тинчликни мустаҳкамлашнинг ва ялпи яйраб-яшнашни та'минлашнинг энг самарали воситаларига баҳо беришда ҳар иккала мамлакатнинг фикри айнан бирхилда эканлиги ма'лум бўлган. Бу мақсадга фақат барча мамлакатлар ва халқларнинг мустақиллиги, суверенитети, бутунлиги ва тенглиги принципларини ҳурматлаш асосидагина эришиш мумкинлиги биргаликда та'кидланган.

Ахборотда қайд қилинишича, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар тобора яқин муносабатларга айланмоқда ва шу мамлакатлар халқларининг узоқ давом қиладиган ҳамда мустаҳкам дўстлигини янада мустаҳкамлаш йўлидан бормоқда. Ҳамкорликнинг мавжуд ва янги конкрет формалари воситалари блан янада кўпроқ миқ'ёсларда ўзаро ёрдамлашиш ва яқинлашишга қарор қилинган ва бу соҳада тўла равишда якдилликка эришилган.

ЮФХР президенти Броз-Тито Эфиопиядан жўнаб кетди

БЕЛГРАД, 25 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлиги хабар беради. Кеча Югославия Федератив Халқ Республикасининг президенти Иосип Броз-Тито Эфиопиядаги икки ҳафталик расмий визити тугагандан кейин «Галеб» ҳарбий кемасида Массауа портидан Мисрга жўнаб кетди.

Жанубий Корея армияси бош штаби бошлиғининг айтганлари

НЬЮ-ЙОРК, 25 декабрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Сеулдан берган хабарида айтилишича Жанубий Корея армияси бош штабининг бошлиғи, Жанубий Корея солдатлари «атом тайёргарлигини» ўтмоқдалар, деб айтган. У, Жанубий Корея армияси АҚШдан янги ҳарбий яроғ-аслаҳа, шу жумладан атом қуроли олишни мўлжалламоқда, деган.

Японияда жиноятчилик авж олмоқда

НЬЮ-ЙОРК, 25 декабрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири Токиодан хабар беради: Полиция бошқармасининг ма'лумотларига қараганда, бу йил Японияда жиноятчилик унинг тарихида кўрилмаган даражада жуда авж олиб кетган—жам'и 1 миллион 200 мингдан кўпроқ жиноят қилинганлиги қайд этилган. Мухбирнинг хабар беришича кейинги вақтда одамларни ўлдириш ва ўт қўйиш ҳодисалари айниқса кўпайган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

1948 йилги 2% ли давлат заёми

(Ютуқли чиқарилиш)

16-нчи ютуқлар тиражининг

Справка Жадвали

Заёмнинг бу тиражи 1955 йил 18 декабрьда Белгород шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм блан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм блан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм блан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм блан)
000068	40*)	10.000	013967	28*)	25.000	025610	50*)	5.000	036554	28*)	25.000
000082	1—50	400	014707	1—50	1.000	026139	1—50	400	036922	1—50	400
000114	07*)	10.000	014786	47*)	10.000	026539	1—50	1.000	036932	1—50	400
000421	1—50	400	014985	01*)	5.000	026692	1—50	400	037028	1—50	400
000565	1—50	400	015207	1—50	400	026709	1—50	400	037411	02*)	10.000
001242	03*)	10.000	015335	11*)	25.000	026733	35*)	10.000	037473	1—50	400
001799	48*)	5.000	015385	1—50	1.000	026997	25*)	25.000	037627	1—50	400
002041	1—50	400	015438	1—50	400	027381	36*)	5.000	038208	1—50	400
002142	1—50	400	015463	1—50	400	027698	02*)	5.000	038392	1—50	400
002461	1—50	400	015493	1—50	400	028188	20*)	5.000	038676	1—50	400
002551	1—50	400	015663	1—50	1.000	028222	02*)	5.000	039093	1—50	400
002866	13*)	5.000	015742	1—50	1.000	028233	1—50	400	039116	01*)	50.000
002878	42*)	10.000	015936	1—50	400	028403	50*)	5.000	039493	1—50	400
002881	1—50	400	015997	1—50	400	028473	1—50	400	039660	1—50	1.000
002989	1—50	400	016104	01*)	5.000	029021	1—50	400	040213	1—50	400
003125	1—50	400	016513	1—50	400	029564	33*)	10.000	040680	1—50	400
003479	47*)	10.000	016963	1—50	400	029828	1—50	400	041221	35*)	5.000
003872	1—50	400	017067	1—50	400	030066	1—50	400	041564	1—50	1.000
004526	1—50	400	017609	1—50	400	030104	1—50	400	041775	1—50	400
004575	45*)	5.000	017754	1—50	400	030226	1—50	400	041936	1—50	400
004649	1—50	400	018399	07*)	5.000	030348	1—50	400	042204	49*)	5.000
005281	1—50	400	018471	1—50	400	030381	1—50	400	042208	23*)	10.000
005721	24*)	10.000	018873	46*)	5.000	030444	40*)	5.000	042212	1—50	400
006207	1—50	400	018913	23*)	5.000	030595	1—50	400	042374	38*)	10.000
006325	11*)	5.000	019376	1—50	400	030615	09*)	5.000	042413	1—50	400
006527	1—50	400	019587	1—50	400	030656	1—50	400	042796	06*)	25.000
006815	19*)	5.000	019799	1—50	1.000	030764	20*)	10.000	042902	37*)	5.000
007048	1—50	400	020267	1—50	400	030824	36*)	10.000	043040	1—50	400
007062	1—50	400	020518	1—50	400	030982	42*)	5.000	043323	1—50	400
007116	13*)	5.000	020677	02*)	10.000	031199	01*)	5.000	043539	1—50	400
007914	1—50	400	021059	45*)	5.000	031221	1—50	400	043554	1—50	400
008481	31*)	10.000	021085	36*)	5.000	031299	30*)	5.000	044561	50*)	5.000
008506	1—50	400	021556	1—50	400	031329	1—50	400	044707	1—50	400
009138	1—50	400	021628	1—50	400	031643	47*)	5.000	044801	1—50	400
009175	1—50	400	021659	16*)	5.000	031670	1—50	400	045182	1—50	400
009223	08*)	5.000	021769	1—50	400	032022	1—50	400	045270	1—50	400
009370	1—50	400	021874	1—50	400	032058	14*)	25.000	045391	1—50	1.000
009400	03*)	5.000	022598	1—50	400	032119	1—50	400	045596	13*)	5.000
009811	1—50	400	022682	1—50	400	032773	1—50	400	045886	1—50	400
009897	02*)	10.000	022810	16*)	5.000	032826	1—50	1.000	045950	1—50	400
010249	1—50	400	022820	1—50	400	032833	1—50	400	045979	1—50	400
010319	42*)	50.000	022977	37*)	10.000	032852	1—50	400	046474	12*)	10.000
010320	1—50	400	023035	1—50	400	033046	05*)	5.000	046509	1—50	400
010444	23*)	5.000	023039	06*)	25.000	033564	1—50	400	046554	1—50	400
010553	1—50	400	023060	1—50	400	034029	1—50	400	047397	1—50	400
010695	1—50	400	023327	1—50	400	034045	1—50	400	047717	1—50	400
011104	1—50	400	023392	1—50	400	034112	1—50	400	047778	1—50	400
011586	48*)	5.000	023638	1—50	400	034291	1—50	400	048494	1—50	400
011717	1—50	400	023949	1—50	400	034300	18*)	5.000	048540	13*)	5.000
011962	1—50	400	023974	1—50	400	034346	1—50	400	048620	1—50	400
011998	1—50	400	024144	13*)	10.000	034883	1—50	400	048685	37*)	5.000
012100	06*)	5.000	024291	1—50	400	034886	03*)	10.000	048804	1—50	400
012221	1—50	400	024338	36*)	25.000	034912	30*)	5.000	048946	1—50	400
012302	1—50	400	024347	1—50	400	035066	1—50	400	049010	1—50	400
012329	09*)	25.000	024500	1—50	400	035143	1—50	400	049056	30*)	5.000
012371	1—50	400	024866	1—50	400	035150	26*)	5.000	049111	1—50	400
012461	1—50	400	024963	15*)	10.000	035164	12*)	5.000	049277	1—50	400
012688	1—50	400	025126	1—50	400	035604	08*)	5.000	049402	1—50	400
012719	1—50	400	025191	28*)	10.000	035671	1—50	400	049417	37*)	5.000
013224	1—50	400	025276	1—50	400	035922	30*)	5.000	049708	1—50	400
013304	1—50	400	025374	1—50	400	036251	1—50	400	049806	44*)	5.000
013515	1—50	400	025427	30*)	5.000	036258	1—50	400	049933	37*)	10.000
013772	1—50	400	025459	33*)	25.000	036352	25*)	10.000			

* Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 400 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда кўрсатилган ютуқлар 200 сўмлик облигацияларга чиққандир.

Ютуқлар тиражини ўтказучи Коммиссиянинг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Белгород область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари **А. М. Некрасов.**

Коммиссиянинг мас'ул секретари **М. А. Смирнова.**

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/XII да **Чин муҳаббат.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XII да **Фауст,** 28/XII да **Тоҳир ва Зуҳра.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XII да **Фарҳод ва Ширин,** 28/XII да **Азиз ва Санам.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 12 дан), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 4 дан) — янги француз бадиий фильми **Соя ва нур.**

«РОДИНА» — кундуз соат 12 ва 4 да **Садко.**

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10 да **Ташқишли ёшлик.**

«ИСКРА» — сеанслар олдидан киножурнал **Бирма Иттифоқининг Бош Министри У Нунинг Москвага келиши,** 3-нчи залда кундуз соат 12—20 ва 2—20 минутда **Хайрли сафар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
28 декабрьда
Москвадаги адабиёт ва сан'ат декадаси қатнашчилари—
Литва цирк коллективининг ГАСТРОЛЬЛАРИ
3 бўлимда
катта цирк тамошалари
АТТРАКЦИОН—ЙИРТҚИЧ ҲАЙВОНЛАР.
Ўргатучи—Литва ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Кличес.**
МАЙМУНЛАР.
Ўргатучи — **В. Моляров.**
Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар ҳозирдан сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
мактабларнинг каникул кунларида КУНДУЗГИ
Спектакльлар плани
30/XII да — **Фарҳод ва Ширин.**
1/I да — **Катта концерт.**
2/I да — **Нурхон.**
4/I да — **Сингиллар қиссаси.**
5/I да — **Азиз ва Санам.**
7/I да — **Тоҳир ва Зуҳра.**
8/I да — **Муқимий.**
9/I да — **Азиз ва Санам.**
10/I да — **Фарҳод ва Ширин.**
Спектакльлар кундуз соат 12 да бошланади. Касса ҳар куни эрталаб соат 10 дан очилади. Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
28 ва 30 декабрьда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
О. Уйғун асари
Сўнгги пушаймон
4 парда, 6 кўринишли драма
Режиссёр — **А. О. Гинзбург,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати **С. М. Миленин.**

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
мактабларнинг каникул кунларида
30 декабрьдан 1956 йил 10 январьгача
СПЕКТАКЛЬЛАРНИНГ
Репертуар плани
30/XII, 3 ва 7/I да — **Қизил гул** («Аленький цветочек»), 31/XII да — **Евгений Онегин.**
1 ва 9/I да — **Доктор Айболит,** 2/I да — **Катта байрам концерти,** 4/ 1 да — **Дубровский,** 5/ 1 да — **Уйқудаги гўзал,** 6/ 1 да—**Гулсара,** 8/I да — **Иван Сусанин,**
10/ 1 да — **Бахт соҳили.**
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Ўқучиларнинг каникул кунларида — 1 январьдан 10 январьгача
Янги йил арчаси
«СИҲРЛИ КАЛЕНДАРЬ».
Автор — **В. Лифшиц.**
Тамошада қатнашадилар:
Литва цирк коллективи.
Йиртқич ҳайвонлар.
Ўргатучи — Литва ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Кличес.**
Маймунлар.
Ўргатучи — **В. Моляров.**
Ҳар куни 3 марта тамоша кўрсатилади. Кундузги тамошалар соат 1 ва 4 да, кечкилари — соат 8 да бошланади. Билетлар ҳозирдан сотилмоқда.

Калинин район, Калинин қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозда туручи **Тошпўлат Қорабоевнинг** шу колхозда туручи Мели Дадабоевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

Муваффақият проезд, 20-нчи уйда туручи **Фрунзе Содиқович Жўраевнинг** шу уйда туручи Лола Бадаловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р 69910 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. №А — 1680.